

Болдуин & Гибсън & Томас

ОТВЪД ВЪОБРАЖЕНИЕТО

Животът крие ли нещо повече от това, което знаем?

София, 2013

Д-р Джон Болдуин е професор по теология в Университета "Ендрюс".

Д-р Джеймс Гибсън е директор на Института за геонаучни изследвания.

Джери Томас е писател и редактор.

Beyond Imagination

Baldwin - Gibson - Thomas

Отвъд въображението

Болдуин - Гибсън - Томас

© **Превод от английски** Ивалина Илиева

© **Издателство** ЕЛ УАЙ, 2013

ISBN 978-954-788-093-1

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава 1	
Отвъд въображението	5
Глава 2	
Денят, в който Вселената се промени завинаги	10
Глава 3	
Дизайнът на Земята	18
Глава 4	
Уникалността на хората	26
Глава 5	
Подаръкът на равновесието	34
Глава 6	
Защо се случват лоши неща	41
Глава 7	
Планът на Исус Христос	50
Глава 8	
Избавление отгоре	58
Глава 9	
Земята, второ издание	65
Глава 10	
Нов начин на мислене	73

ОТВЪД ВЪОБРАЖЕНИЕТО

Излезте навън в ясна нощ и погледнете нагоре. Докъде може да стигне погледът ви? Какво можете да видите? Виждали ли сте някога Млечния път? Особено в тъмните нощи, ако живеете достатъчно далече от светлините на града, в небето можете да видите широка ивица от светлини. Това е поглед към центъра на нашата галактика Млечен път, където звездите изглеждат толкова близо една до друга, че се смесват в млечнобяла светлина.

Тъй като Слънчевата система се върти около бледа звезда в един от спиралните ръкави на нашата галактика, ние сме много далече от центъра на действието. Намираме се в покрайнините на нашата галактика, на едно малко петънце, в море от около 200 милиарда звезди.

Двеста милиарда звезди! Дори и в най-тъмната нощ с най-ясното небе човешкото око може да види само около три хиляди от тях. Има по-малко от девет хиляди звезди, видими от Земята с невъоръжено око, които се намират наблизо в нашия Млечен път.

Някога се е смятало, че Земята е център на Вселената, че Слънцето и всички звезди се въртят около нея. Но веднага след като телескопът бе изобретен, разбрахме, че грешим. Всеки път, когато е изобретяван по-мошен телескоп, научавахме, че Вселената е по-голяма, отколкото си мислим. Открихме една толкова

голяма Вселена, че не само нашата малка планета или бледото ни Слънце, но и цялата ни галактика е просто петънце, примигване, което едва ли си струва да се отбележи.

Колко е голяма Вселената

Колко е голяма Вселената? По-голяма е, отколкото си мислим. По-голяма е, отколкото дори можем да си представим! Да видим дали можем да схванем с умовете си някои от числата.

Пътували ли сте някъде надалече през последната година? Например на дестинация от двадесет хиляди километра? Или на петдесет хиляди? Много хора, които летят със самолет по работа, всяка година редовно изминават по сто хиляди или повече километра. Лесно можем да видим Луната, когато погледнем към небето - тя е само на около 400 000 км разстояние. Можем също да видим и Слънцето, въпреки че ни е трудно да гледаме право към него. Изглежда, че то е приблизително същото по размер като Луната, но всъщност се намира много по-далеч – на цели 150 000 000 км. Това е толкова далече, че на слънчевата светлина са й необходими повече от осем минути, за да стигне до Земята!

Колко голямо е Слънцето? В него могат да се вместят около един милион земи. Ако Земята е с размерите на монета, Слънцето би било толкова голямо, колкото е триметрова плажна топка. То е толкова голямо, че трудно можете да си го представите! Слънцето трябва да е най-голямото нещо във Вселената, нали?

Е, не. Поглеждали ли сте някога нагоре, за да видите съзвездията Орион в небето? Бетелгейзе, ярката звезда в горната лява част на Орион, е толкова голяма, че ако беше звездата в нашата система вместо Слънцето, не би се побрала в големия кръг, който Земята описва, когато обикаля около Слънцето на разстояние от 150 милиона км. Тя дори няма да се побере в

орбитата на Юпитер, а е само на 780 милиона км от Слънцето!

Най-голямата позната звезда е Голямото куче. Тя е толкова голяма, че ако Земята е с размерите на монета и ако нашето Слънце е триметрова плажна топка, Голямо куче ще е широко около четири километра!

И ако Земята е с размерите на монета, а Слънцето е голямо колкото триметрова топка, колко далече би било разположено то? Горедолу на разстоянието на футболно игрище. В действителност, ако цялата ни Слънчева система – Слънцето и всички планети – е с размерите на монета, Слънцето ще се вижда само под микроскоп, а най-близката звезда ще бъде на разстояние 90 метра. Ако можем да пътуваме със скоростта на светлината, която е 300 000 км/сек, ще са ни необходими още сто хиляди години само за да пътуваме из нашата галактика!

Ако цялата ни галактика е с размерите на монета - не забравяйте, че това са 200 милиарда звезди – Слънчевата система би била твърде малка, за да се види под обикновен микроскоп. Другите галактики все още ще бъдат на разстояние от няколко сантиметра до хиляда метра.

Толкова много галактики! Толкова много звезди!

Колко други галактики има? В опита си да надникнат по-дълбоко в Космоса, отколкото когато и да било, астрономите фокусират телескопа Хъбъл върху привидно празно парченце от нощното небе. Празно – няма видими звезди, галактики или нещо подобно. Фокусират се върху „нищото“ в продължение на единадесет дни, след което внимателно разглеждат снимката. В едно мъничко място - около 3 процента от размера на пълната Луна - те откриват повече от десет хиляди галактики - не звезди, а цели галактики от звезди, всяка от които съдържа милиарди звезди.

Когато фокусират телескопа Хъбъл в продължение на 23

дни, откриват, че могат да видят още повече галактики - почти двойно повече. Въз основа на проучвания на дълбокия Космос астрономите смятат, че има най-малко 175 000 000 000 галактики в рамките на настоящия им поглед от земята. Колко звезди биха били това? Ако приемем, че 200 000 000 000 звезди в нашата галактика са средният брой за всяка галактика, по мои изчисления съществуват около 350 000 000 000 000 000 000 звезди. Ще се наложи да предполагаме така поне докато не се разработи технология, за да надникнем още по-дълбоко или по-далеч в космоса.¹

Помислете за това по този начин: следващия път, когато сте на плажа, вземете шепа пясък. Ако прогнозите са точни, във Вселената има повече звезди, отколкото са песъчинките по всички плажове в света. Това, което виждаме, когато погледнем нагоре, е само една шепа пясък.

Със сигурност разбираме, че Земята не е център на Вселената. Но в продължение на много години сме се питали дали Земята не е уникална, независимо дали това е единствената планета в цялата Вселена. Наскоро научихме, че повечето звездни системи имат планети. Пресметнато е, че в нашата галактика има повече от един милиард планети.²

Колко от тези планети имат животни или растения? Все още не знаем отговора на този въпрос. Възможно ли е да има разумен живот на друга планета? Това е големият въпрос, който задават всички астрономи.

Чудесата на Вселената са отвъд въображението ни! И ние дори не споменаваме за мъглявините, квазарите, черните дупки или някои от многото други интересни обекти в нашата Вселена. Може ли наистина всички те да са се появили случайно?

1 <http://blogs.discovermagazine.com/crux/2012/10/10/how-many-galaxies-are-there-in-the-universe-the-redder-we-look-the-more-we-see/>

2 <http://www.jpl.nasa.gov/news/news.php?release=2013-002>

Откривателско пътешествие

Този въпрос е по-голям от самата Вселената - какво да кажем за изумителните чудеса на живота около нас тук, на земята? И чудесата на нашите собствени човешки тела? В мозъка има повече нервни клетки, отколкото са звездите в нашата галактика!

В тази книга ще разгледаме забележителностите не само на живота около нас, но и чудото на собственото ни съществуване. Някои хора вярват, че науката разполага с всички отговори, които търсим. Но според мнозина научните търсения оставят празно място в сърцата ни.

Още от най-ранните дни на човешката история хората са се борили с големите въпроси на живота. Защо сме тук? Къде отиваме? Какво се случва с нас, когато умрем? Защо има толкова много зло и страдание в света?

Науката не задава тези въпроси, нито предлага отговори на някои от най-дълбоките копнежи на човешкото сърце. Но това не означава, че тези отговори не могат да бъде намерени.

Елате заедно с мен на едно откривателско пътешествие – пътешествие, на което да разгледаме чудесата около нас, да научим какво свързва тези невероятни неща. Елате и открийте не само живота, който никога дори не сте си представяли, но което е още по-забележително - една любов, която е отвъд въображението.

ДЕНЯТ, В КОЙТО ВСЕЛЕНАТА СЕ ПРОМЕНИ ЗАВИНАГИ

През 1609 г. Галилео Галилей живее в Италия, в университетския град Падуа, когато пристига новината, че изобретателите в Холандия са създали устройство, което прави предметите да изглеждат по-близо, отколкото са в действителност. Галилей е скептичен, че е възможно да се случи нещо такова, но скоро научава как действа устройството и лично конструира по-добро. Телескопът му прави нещата да изглеждат девет пъти по-близо и може да се използва за военни и търговски цели. Великият учен продължава да усъвършенства изобретението си и не след дълго вече има телескоп, увеличаващ нещата 20 пъти. Около първи декември същата година Галилео насочва телескопа към Луната. Това, което вижда, завинаги променя разбирането ни за Вселената около нас.

В онези дни повечето хора смятат, че Луната е съвършено кръгла и гладка. Древният философ Аристотел учи, че небето е съвършено, а земята е несъвършена. За своя изненада Галилей вижда, че повърхността на Луната е груба, с планини и равнини. Несъвършената лунна повърхност го кара да преосмисли всичко, което смята, че знае за Вселената. Небето, решава той, сигурно е „несъвършено“ – също като земята.

Докато изучава Луната, Галилей с изненада открива още нещо. Забелязва, че небето около Луната е пълно със звезди – звезди, които никой никога преди не е виждал. Млечният път

е добре известен, но се смята, че е облак от газ или прахови частици. Разбира се, Млечният път е наистина сбор от голям брой звезди, които са твърде бледи и близо една до друга, за да се видят ясно с просто око. За първи път Галилео Галилей може да види, че звездите са много повече от 1022, колкото са преброени от древните гърци. Това откритие помага на учените да осъзнаят, че Вселената е изключително голяма.

Няколко седмици по-късно Галилей преживява нова изненада. Търсейки с телескопа си планетата Юпитер, открива малки звезди, които изглеждат разположени близо до Юпитер. Изненадващо е, че тези звезди първоначално изглеждат така, сякаш са от едната страна на Юпитер, а след това изчезват. После се появяват от другата страна на планетата. По-късно отново изчезват и се появяват отново от първата страна. Галилей разбира, че те обикалят в орбита около Юпитер така, както Луната обикаля Земята. Отначало забелязва три от тях, а след това вижда и четвърта. Днес можем да видим общо единадесет луни, обикалящи около Юпитер.

Това откритие, че луните обикалят около други космически обекти, освен около Земята, подкрепя идеята, предложена от астронома Николай Коперник: Земята не е център на Вселената. В ход е нова научна парадигма - парадигма, която и до днес все още ни въздейства.

Нова представа за Вселената

Представата ни за Вселената се е променила драстично от онази съдбовна нощ през 1609 г. Сега знаем не само факта, че не сме център на Вселената, но и че сме само частица от незначителната Слънчева система, която се намира в страничен ръкав на една от многото галактики. Можем да видим, че едни и същи закони на природата, които действат на Земята, действат и в Слънчевата система, че и отвъд нея. Наясно сме, че Вселената е невъобразимо голяма, с много и различни

видове звезди и с много други небесни тела, за някои от които знаем твърде малко и едва сега започваме да придобиваме представа.

Можем да видим, че Вселената съдържа огромни количества материя и енергия. Въпреки съществуването на несъвършени кратери на Луната и на другите планети, Вселената е организирана в много специфични структури - слънчеви системи, галактики и галактически купове. Откриваме дори някои доказателства, че Вселената не е вечна, че е имала поставено начало.

Днес сме свикнали с идеята, че новите открития могат да променят идеите ни - нови технологии, нови лекарства, нови начини на мислене. Но по времето на Галилей не е било толкова лесно новото да се приеме с охота. Когато насочва телескопа си към Луната през онази нощ на декември 1609 г., откривателят не може и да си представи доколко неговите открития ще променят начина ни на мислене.

Невъобразимо голяма Вселената

Както разбрахме, Вселената е много по-голяма, отколкото си дава сметка Галилео Галилей. Земята е част от система от осем планети и множество по-малки тела, въртящи се около Слънцето. Нашето Слънце е една от милиардите звезди във Вселената и е много отдалечена от другите звезда. Най-близката звезда до нас, Проксима Кентавър, се намира на около 44 000 милиарда километра от Земята или на около 4,2 светлинни години. В Космоса разстоянията са толкова големи, че не използваме мили или километри за измерването им. Мярката за разстояние са светлинни години – пътят, който светлината изминава за една година, движейки се със скорост 330 000 км/сек. Не забравяйте, че на светлината са ѝ необходими осем минути, за да стигне от Слънцето до нас, а това са 150 милиона километра.

Ако се опитаме да си направим пътешествие до Проксима Кентавър с ракета, която развива скорост от 25 800 км/ч, никога няма да успеем да стигнем до нея. Пътуването на толкова далечно разстояние ще ни отнеме 175 000 години! Мислете за това по следния начин: ако направите карта, която да покаже разстоянието от Земята до Проксима Кентавър, и използвате точката в края на това изречение, за да представлява размера на Земята, Проксима Кентавър ще бъде на разстояние около 150 километра. И това е най-близката звезда! Повечето звезди са много по-далече от нея и за достигането им със съвременните технологии, които са на наше разположение, ще е необходимо невероятно дълъг период от време. Вселената е значително по-голяма, отколкото Галилео Галилей или някой преди него някога са си представяли.

Вселена от енергия

Вселената съдържа невъобразимо количество материя и енергия. Смятаме, че тя е съставена от звезди, но всъщност съдържа и много неща, които не можем да видим. Както вече разбрахме, не знаем точно колко звезди има. Но ако тези 200 милиарда звезди в галактиката ни Млечен път се приемат за някакъв среден брой и ако има най-малко 175 000 000 000 галактики, тогава във Вселената би трябвало да има най-малко 350 милиарда трилиона звезди.

А видимите звезди могат да образуват само около една десета от масата на Вселената. Останалата част е под формата на тъмна материя, която включва небесни тела – твърде малки или твърде бледи за нас, за да ги открием. В нея има и черни дупки, които са толкова масивни, че дори светлината не може да избяга от гравитационното им поле. Цялата тази материя съдържа огромно количество енергия.

Енергията на Вселената е извън човешката способност за разбиране. Всяка звезда свети ярко, тъй като поражда толкова

много топлина, че атомите ѝ сияят. Нашата собствена звезда, Слънцето, е с температура над 15 милиона градуса (по Келвин). Това огромно количество енергия може да осигури достатъчно топлина, за да се затопли планетата ни, и светлина, която позволява на растенията да растат и да произвеждат храната ни. Не забравяйте, Слънцето не е голяма или гореща звезда в сравнение с повечето други. Количеството енергия във Вселената е извън възможностите ни да го измерим или дори да си го представим.

Размерът на Вселената и огромната съдържаща се в нея енергия съвсем естествено ни насочват към въпроса: как се е появила тя?

Началото на Вселената

Представете си, че държите в ръцете си балон. Сега вземете писалка и маркирайте върху балона петна на разстояние 2-3 см едно от друго. Какво се случва с разстоянието между петната, когато поднесете балон към устните си и го напълните с въздух? Когато материалът на балона между петната се разширява, петната се раздалечават едно от друго. Учените откриват, че нещо подобно се случва със звездите. Всички те се раздалечават една от друга. Очевидно е, че Вселената се разширява така, както балон се разширява, когато се пълни с въздух.

Щом се разширява, значи Вселената трябва да е била по-малка в миналото. Колкото по-далече погледнем назад в миналото, толкова по-малка би трябвало да е тя. Ако погледнем достатъчно назад, Вселената би се смалила дотолкова, че трудно би се забелязвала, а може би е била дори невидима точка. Това вероятно е нейното начало. От тази невидима точка цялата Вселена се е увеличила до сегашния си размер. Въз основа на тези разсъждения учените започват да вярват, че Вселената има начало.

Първоначално съвременните учени са разделят на две групи по въпроса дали да приемат тази идея. Астрономът сър Фред Хойл е толкова против нея, че подигравателно я нарича Големия взрив. Това име се утвърждава и до днес все още наричаме тази хипотеза така – теорията за Големия взрив. Допълнителните изследвания и открития сякаш я подкрепят и повечето учени днес я приемат.

Теорията за Големия взрив повдига някои много големи въпроси. Какво може да накара Вселената да се появи от малка точка или от нищото? Може ли това да стане случайно? Или има нещо или някой, който стои зад създаването на Вселената?

Вселена със замисъл

Можем да разберем нещо за произхода на Вселената, като изучаваме днешното ѝ състояние. Подредената структура и точните ѝ свойства например са важни указания за нейния произход. Материята не е разпръсната произволно в нея, но е струпана предимно в звездите, планетите и други небесни тела. Звездите не са разпръснати произволно, а са струпани в галактики. Галактиките също често образуват галактически купове и свръхкупове.

Най-невероятното е това, че Вселената има точно тези свойства, които са необходими за съществуването на живота. Как да си обясним този факт? Изглежда, има три възможни отговора: природен закон, случайност и интелигентен дизайн. Нека да разгледаме всяка една от тези потенциални причини за реда във Вселената.

Природен закон

Естествено ли е Вселената да има такава специфична структура? Не. Няма закон, според който трябва да е подредена така, че да сформира планети, звезди, галактики и купове.

Тя лесно може да се състои само от облаци прах. Научно погледнато според втория закон на термодинамиката с течение на времето редът се разпада. Това означава, че Вселената е била по-подредена в миналото, отколкото е сега. Проследяването на тази идеята до началото на Вселената означава, че Вселената трябва да е създадена с изключително точни първоначално зададени условия.

Така че редът в нея не може да се дължи на някакъв природен закон, който да го изисква. Остава въпросът дали редът във Вселената е резултат от някаква щастлива случайност или е продукт на интелигентен създател.

Шанс

Ако ще съществува живот, тогава свойствата на Вселената трябва да са много прецизни, дори да са твърде специфични. Например, ако Вселената се разширява твърде бързо, материята ще се раздалечава твърде бързо и няма да може да сформира галактики. Няма да има планети. От друга страна, ако се разширява твърде бавно, материята ще се струпва като една огромна буца и пак няма да има планети. Така или иначе животът не би бил възможен.

Степента на разширяване на Вселената трябва да е толкова прецизно определена, че разлика от една част в 10^{55} (числото 10, последвано от 54 нули) би я отхвърлила. Шансовете това да се случи са по-малко, отколкото шансовете за спечелване на лотарията пет поредни пъти. Помислете за това. Ако някой е спечелил печалба от лотарията пет пъти подред, ще повярвате ли, че това е станало съвсем случайно? Никой не би повярвал! Ясно е, че случайността не е добро обяснение за прецизните условия при Големия взрив.

Интелигентен дизайн

Повече от всичко друго подредената структура на Вселената предполага, че е интелигентно и целенасочено планирана. Учените установяват, че Вселената има много фино настроени свойства - точно тези, които са необходими за съществуването на живот. Например, животът изисква молекулите да изграждат телата, да пренасят енергията и да осигуряват хранителни вещества. Но молекулите не могат да съществуват, ако няма изключително точен баланс между масите на различните атомни частици и на силите им, задържащи ги заедно. Много учени коментират фино настроените характеристики на Вселената и предполагат, че са резултат от интелигентно планиране.

Нито природният закон, нито случайността предоставят задоволително обяснение за изтънчения дизайн на Вселената. Най-доброто обяснение – онова, което отговаря на наблюдаваното от нас – е, че тя е съзнателно създадена от някого с неограничена власт и интелигентност.

Заключение

Представата ни за Вселената се е променила драстично от времето на Галилей до днес. Сега осъзнаваме, че тя е много по-голяма и по-сложна, отколкото някой само преди неколкостотин години е можел да си представи. Доскоро много учени смятат, че Вселената винаги е съществувала и винаги ще съществува, без изобщо да се променя по какъвто и да било начин. Сега знаем, че тя има начало и е изключително подредена и фино настроена за оцеляването на живота. Въпреки че разбирането ни за нея винаги се променя, едно нещо си остава същото. Хората винаги са очаровани от това, което е „там, в небето“. И това ги подтиква да задават големите въпроси за собственото си съществуване.

Ще продължим да изследваме тази идея, когато се насочим малко по-близо до дома ни – нашия собствен свят и някои от чудесата на живите същества около нас.

ДИЗАЙНЪТ НА ЗЕМЯТА

Едва ли има много места по света с повече разнообрази-
сти на завладяващ живот от Големия бариерен риф в
Австралия. Този огромен комплекс от рифове минава
по североизточното крайбрежие на Долната земя. Ако плу-
вате с шнорхел, можете да видите гигантски отворени миди
с позеленели от микроскопични водорасли мантии. Пасажи
от цветни риби се появяват и изчезват сред коралите. Самите
корали са едно чудо – жив организъм, дълъг километри и оба-
грнен в цветовете на дъгата, с безкраен набор от форми и раз-
мери. Скрити в неговите дълбини са колониите на прекрасни
форми на живот и невероятни същества.

Изключителни създания

Още по-чудни са някои от скритите детайли в живота на
тези същества. Гигантската мида например има интересни,
взаимноизгодни отношения с малките едноклетъчни водорас-
ли, наричани симбиодиний. Мидата, която е истински гигант
с размери 1,2 м дължина и до 250 кг тегло, седи на дъното
на океана с разтворена на две раковина, а месестата ѝ мантия
е изложена на слънчева светлина. Клетките на водораслите
живеят в клетките на мантията ѝ, където произвеждат храна
чрез фотосинтеза. Една единствена мида може да има мили-
они и дори милиарди водораслови клетки в своите тъкани.
Водораслите получават хранителни вещества от мидата, а ми-

дата получава част от хранителните си вещества от храната, произведена от водораслите. Това е един вид отношение на сътрудничество, в което всеки от партньорите е полезен на другия. Гигантските миди и водорасли могат да живеят заедно до сто години.

Отношения на сътрудничество са често срещани сред живите организми. Някои от тях, като тези между гигантските миди и малките водорасли, са много специфични. В голямата картина всички живи организми си взаимодействат по взаимноизгоден начин. Растения улавят енергията от слънчевата светлина и я използват за преобразуване на водата и въглеродния диоксид в храна. По време на този процес се освобождава кислород. Животните усвояват кислорода и храната, за да освободят енергия за растеж и движение. Така се изработва въглероден диоксид, който пък се използва от растенията за производство на храна. Цикълът продължава и изгодните взаимодействия между растения и животни правят възможно оцеляването на голямо разнообразие от живи същества, включително и на хората.

Червеят палоло е друго интересно същество, което живее в коралите на Големия бариерен риф и на много други места в южната част на Тихия океан. Тези червеи, които приличат малко на сплесканите дъждовни червеи, са дълги до 30-35 см и живеят в тунели от корали, където се хранят с водорасли. Най-известни са в Самоа, където са важна част от местната култура. Всяка година на определено време самоанците излизат в морето, за да събират хайвер от тези червеи. Това събитие е толкова предвидимо и толкова важно за тамошните хора, че се използва за настройка на местните календари.

Учените откриват някои забележителни факти за тези червеи в Самоа. През размножителния период опашките им растат и се пълнят с яйца или сперма. По време на размножаване опашките им се прекъсват и яйцата се изнасят на повърхност-

та, където се оплождат. Почти всички червеи в дадена област едновременно освобождават своите яйца. Точното време на това поведение е особено впечатляващо. Размножаването започва само седем дни след пълнолуние, което се случва между 8 октомври и 23 ноември. То може да се повтаря в продължение на два или понякога три дни. Пикът на снасянето е период от около тридесет минути по време на прилива малко след полунощ. Някак червеите могат да усетят кога настъпва подходящото време и всички те изхвърлят хайвера си едновременно. Хайверът е в толкова големи количества, че самонаците го събират за храна.

Червеите, живеещи в други региони, могат да хвърлят хайвера си през различни месеци, но този процес винаги се случва точно на определеното време и е координиран. Сякаш този вид червеи е в състояние да съгласува помежду си своето размножаване. И тъй като всички реагират на един и същи сигнал в своята среда, видът им оцелява.

Птица с размерите на врана, известна като буревестник, е друго създание, което може да бъде забелязано по протежение на Големия бариерен риф в определени периоди от годината. Буревестниците прекарват целия си живот в морето с изключение на размножителния им период. Тогава те гнездят в дупки, които лично изкопават.

Буревестниците са прекрасни навигатори. Те се скитат свободно над океаните, без да губят пътя си. Оставят дупките за гнездене преди зазоряване и се връщат в тях по тъмно, което означава, че трябва да са в състояние да намерят точното място не само на острова си, но и на изровеното си гнездо на същия този остров, и то по тъмно. Учените не са сигурни как точно го правят!

През деня буревестниците летят над океана, хранят се с малки рибки и калмари в близост до повърхността на водата. Невероятната способност за придвижване на тези птици е

изследвана чрез експеримент във Великобритания с помощта на обикновен буревестник. Учените изпращат група буревестници от Великобритания до Бостън, Съединените щати, и втора група до Венеция, Италия. И двете групи птици се връщат в гнездата си във Великобритания в рамките на около две седмици. Буревестниците обикновено изобщо не летят над земята, така че намирането на пътя към дома е още забележително.

Друг вид, сивият буревестник, мигрира от антарктическите води до Калифорния, Аляска и Япония и се връща обратно, прелитайки разстояние от около 63 000 километра. Буревестници са наистина едно от чудесата сред живите същества.

Много други същества имат способността да пътуват в продължение на стотици или дори хиляди километри и да се връщат на конкретно място. Тихоокеанските съомги са известни със способността си да се връщат на мястото, където са израснали. Морските костенурки могат да изминат хиляди километри между Карибите и островите в Атлантическия океан. Всяка година милиони пойни птици мигрират между Северна и Южна Америка или между Европа и Африка. Миграционните им инстинкти и способността да знаят за своето местоположение на такива дълги разстояния са сред най-невъобразимите чудеса на живите същества.

Нашият изумителен свят

Освен тези прекрасни същества има и много други примери на невероятен живот, който може да се изследва - производството на светлина от светулката, производството на електроенергия от електрическата морска котка, способността на прилепите за навигация в тъмното с помощта на ехолокация, превръщането на гъсеницата в красива пеперуда и много други.

Не ни се случва обаче често да мислим в какъв свят трябва да живеем, за да може животът да съществува.

Когато изследват Вселената, учените не спират да се убеждават колко уникален и добре проектиран е светът. Виждат все повече и повече колко прецизни и специални условия са необходими за оцеляването на живота. Самата земята изглежда прецизно проектирана за живот.

За живите организми е необходима правилната комбинация от условия на околната среда. Това включва подходящ източник на енергия (като слънчевата светлина), суровини за изграждане на клетки и тъкани (хранителни вещества), подходяща среда, в която може да се случи химията на живота (вода) и подходяща температура за нужните химични реакции. Доколкото знаем, няма друго място във Вселената, което да разполага с правилната комбинация от тези свойства, подходящи за поддържането на живите организми (макар наскоро да бяха открити някои възможности и това би трябвало да е много интересно!).

Както всички знаем, слънчевата светлина осигурява енергия за живите организми. Знаем за няколко бактерии, които получават своята енергия от химически реакции дълбоко в морето, но те са изключение. Слънчевата светлина е толкова естествена и обикновена характеристика на нашето ежедневие, че лесно можем да забравим колко специална е тя.

Светлината е форма на енергия, известна като електромагнитна радиация. Интензитетът на този вид енергия значително варира. Някои видове, като например гама-лъчите, са толкова силни, че лесно могат да унищожат живота. Други видове, например радиовълните, са толкова слаби, че не могат да осигурят необходимата за живота енергия. Явната светлина – светлината, която може да се види – има умерено количество енергия. То е достатъчно силно, за да предизвика някои химични реакции, но не и достатъчно силно, за да разкъса мо-

лекулите, изграждащи телата на живите организми. Фактът, че Слънцето произвежда точно този вид светлина, е една от най-важните причини, поради които животът на Земята може да съществува. Повечето звезди във Вселената не осигуряват нужното количество енергия за поддържане на живота във вида, в който го познаваме. Нашият свят и нашето Слънце са специални!

Слънцето не само произвежда светлина, за да осигури енергията, необходима за живите организми, но осигурява и точното количество топлина. Температурата на земята се определя от топлинната енергия, произведена от Слънцето, но зависи и от разстоянието от Слънцето до Земята, както и от способността на Земята да задържа топлина. Ако Земята беше на по-далечно разстояние от Слънцето, щеше да бъде твърде студено. Ако беше по-близо до Слънцето, щеше да бъде прекалено горещо. Въглеродният диоксид и водната пара в атмосферата помагат на топлината от Слънцето да се задържа. Така се поддържа подходяща за съществуването на живота температура. Ако в атмосферата има твърде много от тези газове, нашият свят щеше да бъде прекалено горещ. Ако в атмосферата тези газове липсват, земята би била много студена. Благоприятната температура се поддържа и от скоростта на въртене на Земята около оста ѝ, и от начина, по който континентите и океаните са разпределени по повърхността ѝ.

Оцеляването на живота на планетата ни зависи от правилото взаимодействие между Земята, атмосферата, мощността на Слънцето и разстоянието между Земята и Слънцето. Ако един от тези фактори се промени драстично, животът лесно може да изчезне.

За съществуването на живота се изисква наличност на суровини и начин те да си взаимодействат химически. Земята ги осигурява в правилни комбинации. Водата е една от най-важните суровини за живота, а планетата ни разполага с много

вода. Някои от другите планети и луни в Слънчевата система, изглежда, имат малко вода, но нямат стабилни системи за съхранението ѝ в течно състояние, каквито има нашата Земя. Водата е толкова важна за живота, че когато търсят живот на други планети, учените се стараят първо да открият вода. Ако няма вода, няма кой знае какво основание да се търси и живот.

Водата е важна за живота. Тя осигурява среда, в която могат да се случат химичните реакции. Разтворител е на много вещества и има транспортни функции както за околната среда, така и за живите организми. Без вода много химични реакции, необходими за живота, не биха могли да се случат.

Водата придвижва и топлината в околната среда, спомагайки за поддържането на умерената температура на земята. Големите водни басейни допринасят за умереността на климата; знаем, че крайбрежните райони обикновено имат по-мек климат, отколкото областите, намиращи се далеч от морето.

Водата помага на живите организми да поддържат благоприятна температура. Тя спомага за премахване на топлината от организмите, като се изпарява през кожата. Ако в нашия свят нямаше толкова много вода, щеше да има по-малко живот.

Водата има и много други свойства, които спомагат за оцеляването на живота. Фактът, че ледът плува, позволява на рибите да оцелеят в езерата дори когато повърхността им замръзва. Ако ледът потъваше, в крайна сметка езерата щяха да замръзват от дъното към повърхността и да причинят смъртта на повечето от водните обитатели. Водата абсорбира кислород, необходим на рибите и други водни организми. Водните молекули са склонни да се придържат заедно, което е важен фактор, позволяващ на водата да се движи нагоре към върховете на високите дървета. Водата тече лесно, което ѝ позволява да се движи свободно по каквато и да е повърхност

или чрез почвата, където може да бъде взета от растенията или да предостави влага на червеите и другите почвени организми. Земята е единственото известно място, където водата се среща толкова често и е лесно достъпна за поддържане на живота.

За да се поддържа, животът изисква различни видове градивни елементи, предоставяни от нашия свят. Въглеродът например е особено важен, тъй като може да се комбинира химически по толкова много и различни начини. Оказва се, че той има някои специфични свойства, които биха могли да го направят рядко срещан елемент. На земята обаче има достатъчно въглерод, подкрепящ огромния брой живи организми. За да съществува, животът изисква наличието на водород, кислород, фосфор, азот, сяра и малки количества от много други елементи. За щастие, имаме на разположение от тези вещества. Много други елементи са токсични за живота и, за щастие, са рядкост. Наличието на необходимите материали и рядкостта на токсичните вещества са необходимите условия за оцеляването на живота, както и един от факторите, правещи нашия свят специален.

Заклучение

Живеем в добре проектиран свят с точно подходящи условия за живот. Заобиколени сме от живи същества с невероятни способности и взаимосвързани отношения. Тези същества проявяват поразително разнообразие на форми, цветове, поведение и естествена среда. Всичко това показва, че трябва да има Създател, Който е замислил света като интересно и красиво място.

По-късно ще разгледаме защо забелязваме и грозни неща. Но нека не забравяме колко невероятен и красив е светът. В следващата глава ще разгледаме чудните способности на хората – способности, които нямат нищо общо с оцеляването.

УНИКАЛНОСТТА НА ХОРАТА

Къде бяхте вечерта на 20 юли 1969 г.? Стояхте ли навън с поглед, насочен към Луната? През онази вечер цяло поколение хора - приблизително 500 милиона души - гледат по телевизията как Нийл Армстронг, Майкъл Колинс и Бъз Олдрин акостират лунния си модул „Орел“ в Морето на спокойствието на Луната. По време на това историческо събитие, когато първите хора стъпват на повърхността на Луната, няма съмнение, че се случва нещо драматично и с огромна стойност за историята.

Проектът за изпращане на хора до Луната и безопасно то им завръщане на Земята е обявен от президента на САЩ Джон Ф. Кенеди през май 1961 г. Той повтаря целта в реч през септември 1962 г. Това изказване става известно като неговата реч „Избираме да отидем на Луната“, която вдъхновява милиони и прави мисленето им широкомащабно. Изпращането на хора до Луната и връщането им обратно на Земята е грандиозна идея с големи рискове. Няма никакви гаранции за успешен край. За облекчение на всички на 24 юли астронавтите се приземяват безопасно в Тихия океан и се прибират триумфално у дома. Те мигновено стават известни личности, рискували всичко и успели да направят нещо, което никога до този момент не е било правено.

Както би могло да се очаква от такива добре обучени професионалисти, астронавтите бързат да отдадат заслугата за

успеха си на общите усилия на хиляди учени и техници. Успешният полет до Луната не би могъл да се осъществи само от един или от няколко души. За да се случи, е нужен дългогодишен труд на хиляди висококвалифицирани професионалисти.

Уникалността на хората

Успехът на мисията на Аполо 11 е грандиозно постижение за хората. Многогодишните проекти от типа „Мисли мащабно“, като например мисиите „Аполо“, не са рядкост в човешкото общество, но са уникални само за хората. Никой друг животински вид не прави такива неща. Никакви други същества не реализират проекти, включващи години на координирана работа от страна на много хора.

Защо не? Защо не могат? Много други същества имат далеч по-големи популации. Някои от тях имат невероятни способности, които хората не притежават. Хората не могат да летят като птиците, да плуват като рибите или да се катерят като маймуните. Но благодарение на специалните си способности хората могат да пътуват по въздух или по вода и да стигат до където си поискат.

Хората могат да правят неща, които ги отличават от другите живи същества. Те могат да постигат прекрасни неща, които никой друг не е в състояние да направи. Измислят нови идеи, създават планове, подготвят се предварително за проблеми и осъществяват своите цели. Способностите да се планира, креативно да се мисли и да се творят нови неща, които не са били правени никога преди, са уникални човешки качества.

Речта е друга уникална човешка способност, необходима за успеха на пътуването до Луната. Много животински видове могат да комуникират, някои от тях по изненадващ начин. Но никой от тях няма способността да говори като хората. Ясната комуникация с реч е необходима за координиране и осъщест-

вяване на сложни планове. Речта и езикът дават възможност идеите да бъдат споделени, обсъдени и преценени. Ако хората не бяха в състояние да говорят, проектът „Аполо“ едва ли щеше да започне, камо ли да се осъществи.

Друга уникална за човека черта е комбинацията от съзнание и свободна воля. Като хора ние сме в състояние да се осъзнаваме и да избираме какво да бъде поведението ни. Тази комбинация ни прави отговорни за решенията, които взимаме. Чрез нея се изграждат моралните ни ценности.

Чувството за морал мотивира много хора да се държат отговорно и надеждно, което ни позволява да си сътрудничим по начин, далеч надвишаващ всичко, което простите организми могат да правят. Хиляди специалисти могат да се доверят един на друг и да си сътрудничат за успеха на проекта „Аполо“, дори да изпитват лични неудобства. Животните не могат да постигнат тези цели донякъде поради факта, че не разполагат с комбинация от самосъзнание и свободна воля, необходима за проява на чувство за морал и отговорност.

Религията е друго нещо, уникално за хората. Другите живи същества нямат религиозни навици, защото им липсва морал - свободна воля и самосъзнание. Колкото и странно да звучи, може да се твърди, че християнството е допринесло за успеха на мисия „Аполо“. По какъв начин? Християнството осигурява философската основа или мисленето, необходимо за развитието на науката. Науката не може да се развие в култура, според която природата се контролира от далечни богове, постоянно воюващи и помежду си, и с хората. Нали това правят гръцките и римските богове? Никой не може да предскаже какво ще се случи в природата, както не може да се предскаже настроението на боговете.

Християнството учи, че Бог е надежден и последователен в управлението на Вселената. Така че е съвсем разумно хората да се опитат да открият законите, използвани от Него

за управлението ѝ. Християнството има принос за успеха на науката, включително и за мисия „Аполо“, чрез осигуряване на културата, в която науката може да се развие. Разбира се, отхвърлящите идеята, че във Вселената съществува действащ Бог, не са съгласни, но това е област, заслужаваща сериозни дискусии.¹

Защо хората са уникални

Явно е, че хората са уникални. Но защо това да е истина? Те приличат на някои бозайници. Притежават сходни вътрешни органи, имат ръце и крака, размножават се по сходен начин. Със сигурност имат и подобни гени. Тогава защо хората и животните са толкова различни? На този въпрос обикновено се дават два съвсем различни отговора: различията се дължат или на еволюцията, или на сътворението.

Според еволюционната теория хората са просто напреднали маймуни, които имат по-развити мозъци. Езикът, речта, самосъзнанието ни и механичните ни способности се разглеждат като подобрения на нещата, извършвани от различните животински видове. Според много еволюционисти в действителност хората не притежават свободна воля, нито морал, който ни съпътства, макар да ни се струва, че ги имаме.

Това становище поражда редица проблеми. Един от най-тревожните тях е, че еволюционните процеси, които трябва да съществуват само за да се гарантира оцеляването ни, не обясняват защо хората имат способности, далеч надвишаващи тези, необходими за едничкото оцеляване. Защо хората ценят изкуството, музиката и красотата? Какво еволюцион-

¹ Много учени утвърждават важноста на християнската вяра в един рационален и последователен в постъпките Си Бог като необходима предпоставка за развитието на науката. Например виж SL Jaki, *Science and Creation* (Edinburgh: Scottish Academic Press, 1974); Loren Eiseley, *Darwin's Century*, (Garden City, NY: Anchor Doubleday, 1961), 62; Dan Graves, *Scientists of Faith* (Grand Rapids, Mich: Kregel Resources, 1996).

но предимство се придобива от способността да се нарисува картина, да се състави поема или да се изпита наслада от цветята? Могат да се направят много подобни възражения. За мнозина те са показател, че еволюционната теория не е добро обяснение за необикновените способности на хората.

Ами ако хората са създадени от Същество, притежаващо сила извън нашето разбиране? Възможно ли е това да даде отговор на въпроса защо притежаваме различни способности? Нека отделим известно време, за да разгледаме християнската история на Сътворението.

Библейската книга Битие описва създаването на човека по този начин:

1. Хората са създадени от пръст – тоест от едни и същи градивни елементи на въглеродна основа, от които е изграден всеки друг животински вид на Земята.

2. Хората са създадени в две форми – мъжка и женска. Създадени са с допълващи се части и органи и с възможност за размножаване, за създаване на свое поколение.

3. Хората са създадени по Божи образ – тоест по някакъв начин способностите им са отражение на способностите на Бога.

Няма съмнение, че първите две части от библейската история на Сътворението са точни. Хората са форми на живот на въглеродна основа, както и целият живот на земята е на същата тази основа. Хората могат да се възпроизвеждат чрез репродукция във всяко ново поколение. Но ако третата част от историята за Сътворението е точна, какво би означавало това?

Божият образ

Ако ние, хората, сме уникални същества, създадени по Божи образ, тогава е напълно разбираемо, че имаме способности, които другите животни нямат. Как уникалните ни способ-

ности се сравняват с това, което Библията ни казва за Бога?

Ами взаимоотношенията? Ако Бог е създал хората и в мъжки, и в женски вариант, тогава Божият образ трябва да се вижда най-добре в свързването между двамата. Библията описва Бог като ценител на взаимоотношенията, като Някой, Който иска да има връзка с хората. Също като Бога, и ние поддържаме взаимоотношения. Живеем в семейства, в общности и всичко, което правим, е съсредоточено върху връзката ни с другите.

Човешката способност да се поддържат взаимоотношения с други би могла да бъде отражение на частица от Божия образ.

Човешката креативност отива далеч отвъд необходимостта за едничкото оцеляване. Тази креативна мисъл позволява на хората да решават много и сложни проблеми, като например да се изпрати човек на Луната. Могат да се посочат и други зрелищни примери на човешката мисъл при решаването на проблеми, но в този ред на мисли има нещо повече. Можем да намерим решенията на трудни проблеми, но с креативността си анализираме и нещата, които не са необходими за оцеляването ни – красивите неща например.

Ако Бог е създал нашия свят, тогава би трябвало да е любител на красотата. Хората създават цветни картини, драматични скулптури, великолепни сгради и мостове, както и всякакъв вид музика. Но всичко това едва ли може да подражава на красотата на залезите и цветята, на природните пейзажи и на звуците на птиците и на други същества. Възможно ли е хората да обичат красотата, защото са създадени по образа на Бога, Който обича красотата?

Ако хората са създадени от Бога, това може да обясни защо имаме способността да мислим творчески, да планираме бъдещето и да ценим красотата. Може да се обясни защо хората имат самосъзнание и свободна воля. Може да се проумее защо

имаме способността да говорим и да се разбираме. Може да се обясни и защо отношенията са толкова важни за нас.

Отговорностите на човека

В историята за Сътворението в Библията Бог дава на хората работа. Те са назначени да управляват ресурсите на земята. Бог създава земята и хората трябва да се грижат за нея (прочетете за това в Битие 1:28).

Първо, на хората се възлага отговорността да се „размножават“, да създават деца и да се увеличават. Това означава да се създават семейства и общности. Семейството е основният градивен елемент на обществото. Ако Бог е същество на взаимноотношения, тогава отразяването на Неговия образ означава да се изграждат здрави семейства.

После, когато земята се населява, от хората се изисква да управляват ресурсите на планетата. Ако те са отражение на Божия образ, ще се отнасят към земните създания с доброта и ще пазят околната среда, споделяна от всички създания.

Никой не може да твърди, че хората управляват разумно земните ресурсите – не и по начина, по който замърсяваме небето и водата с прекалената употреба на въглища и петрол. Не и по начина, по който ловуваме животни, така че застрашаваме оцеляването на много видове, а оставяме други да бъдат унищожени, като разрушаваме естествената им среда. Твърде често избираме печалбата и алчността вместо отговорно да планираме бъдещето.

Но бихме могли и все още можем да променим нещата. Имаме способностите да управляваме и уменията ни да разсъждаваме логически за причината и следствието, креативно да планираме бъдещето си и да си сътрудничим в работата са далеч отвъд онова, което ни трябва просто за да оцелеем. Грижата за творението изисква много умения, уникални за човека – такива, каквито бихте видели, ако хората са създадени по Божия образ.

Заклучение

Хората са уникални и историята за сътворението в Библията може да обясни защо. Тя има отговор на въпроса защо хората имат способности отвъд необходимостта за оцеляване и разкрива каква може да бъде тяхната цел.

Дали човешките специални способности отразяват Божия образ? Дали умението ни да създаваме връзки и креативността ни са случайни? Дали любовта ни към красотата, сложните ни езикови умения, абстрактното ни мислене и свободната ни воля просто са се случили без причина? Изглежда немислимо точно нещата, които ни правят хора, да са резултат на случайността.

Нека продължим това пътешествие и да се опитаме да се съсредоточим върху въпросите, за които науката все още няма отговори: защо сме тук и накъде отиваме?

ПОДАРЪКЪТ НА РАВНОВЕСИЕТО

Чудесата във Вселената са твърде невероятни, за да се дължат на случайността. Съществата на планетата Земя са твърде забележителни, за да са се появили случайно. Човешките способности са толкова развити, че еволюцията не може да ги обясни.

Всичко това ни насочва към Твореца, дал специални умения и отговорности на хората. Историята за сътворението в Битие загатва, че Бог поверява на хората отговорността да се грижат за земята и за живота на нея. Той ни ангажира с останалата част от Своето творение. И тъй като ще трябва да разчитаме на Него и един на друг, Бог създава същества, които да живеят, общувайки помежду си.

Освен специалните способности, дадени на направените по Божи образ хора, в историята за сътворението е описан още един подарък. Там се казва, че „на седмия ден, като свърши Бог делата, които беше създал, на седмия ден Си почина от всичките дела, които беше създал“ (Битие 2:2).

Трудно е да се предположи, че Бог, Който е създал огромната Вселена, ще бъде изтощен след създаването на някаква малка планета. Въпреки че дори не можем да си представим какво означава нещо толкова широкообхватно да се създаде, това не изглежда да е дейност, която може да накара някой да пролее пот или да се нуждае от почивка.

Почивка

Защо Бог Си почива? И защо е толкова важно да отрази това събитие като историческо? Възможно ли е този седми ден за почивка да е запазен от историята не заради Бога, а заради хората? Като подражаваме на Божия модел шест дни да се посвещаваме на творческа работа, а седмия ден да е посветен на взаимоотношенията, изразяваме важен аспект на Божия образ. Възможно ли е, когато следваме този божествен пример, да избягаме от капана на съсредоточаването само върху оцеляването си – или както го наричаме днес: от изкарване на прехраната си?

Помислете върху това. Какъв прекрасен подарък би бил този! Дали Бог е знаел, че:

- Уменията ни за решаване на проблеми могат да ни принудят да работим прекалено много часове, ако решението не идва лесно?
- Креативността ни би ни подтиквала да оставаме до късно през нощта и да не си почиваме достатъчно?
- Съзнанието ни би ни накарало да се съмняваме във всички-те си решения, подлагайки се на голям стрес?

Може би Бог знае, че всяка седмица ще се нуждаем от определено време, за да се възстановим от стреса на ежедневието. Може би знае, че отношенията ни ще се нарушат, ако нямаме вградена причина да спрем и да им отделим време.

Ако всяка седмица имаме по един ден, в който да се съсредоточим върху почивката и взаимоотношенията, ще подобряваме живота си по три различни начина:

Първо, ще имаме време за връзка със своя Създател. Удивително е, че едно толкова невъобразимо могъщо и креативно Същество като Бога все още е съсредоточено върху отношенията – включително и върху връзката с хора като нас.

Второ, нашата седмична съботна почивка ще е време за изграждане на социални взаимоотношения – за връзка с хората около нас. Съботата е направена за човека, казва Исус Христос, и поклонението на Бога в събота включва отделяне на време за семейството и време, прекарано в църквата.

И накрая, съботата ще е прекрасно време за връзка с останалата част от творението. Моментите, прекарани на открито, ни дават възможност да си починем и да се възстановим далече от заетостта и шума на ежедневието ни.

Какво значение има това

От историята за Сътворението разбираме, че Бог Си е починал на седмия ден. Но няма има значение в кой ден си почиваме ние? Какво значение има един ден? Със сигурност това, което има значение, е отделянето на време за общуване и поклонение.

Нека да отговорим на този въпрос, като разгледаме история от Библията. Нееман е командир в армията на Древна Сирия (наричана още Арам), когато се разболява от една от най-страшните болести на своето време - проказата. Тази болест е не само присъда, тя е бавна и ужасна смърт. (Проказата все още присъства в някои части на света, но успешно се лекува.)

Заболяването причинява рани по кожата и увреждане на нервите. В онези дни за нея няма лечение, тя причинява деформиране на ръцете и краката, както и ужасни кожни образувания. Ако болестта не е достатъчно лоша, всеки прокажен се смята за „нечист“ и за заразен. Той трябва да се отдели от семейството и приятелите си и да живее или сам, или с други прокажени. Това не е просто произнесена присъда - това е социална смъртна присъда и се разглежда като наказание от боговете.

Нееман, силен и важен лидер в армията, отчаяно търси лек още преди другите да узнаят за болестта му и да започнат го отбягват.

По това време Сирия е една от доминиращите държави в района и въпреки че не е обявена открита война с израилтяните (наричани още евреи), има постоянни нападения над градовете им. Всъщност в дома на Нееман като прислужница на съпругата му работи еврейско момиче. Неемановата жена сигурно се отнася добре с нея, защото когато чува за болестта, тя казва: „Ако само капитанът Нееман се срещне с пророка в Самария! Той може да лекува проказа”.

Самария е столица на Израел, намираща се навътре в територията на врага! Нееман е отчаян. Затова отива при царя и иска разрешение да посети столицата. Царят не иска да загуби толкова ценен военен лидер. И изпраща писмо и много злато и сребро на израилевия цар Йорам с думите: „Изпращам слугата си при вас. Моля да го излекувате“.

Цар Йорам знае, че проказата е нелечима. В това той вижда само заговор. „Този сирийски цар иска да ме обвини, когато Нееман умре. Тогава ще ни атакува с армията си!“ Царят се изправя и разкъсва дрехата си. После извиква: „Бог ли съм аз, та да реша кой ще живее и кой ще умре?”.

Нееман се готови да се откаже и да си тръгне, но пророк Елисей чува какво е направил царят. Той изпраща до него послание с думите: „Защо си толкова разстроен? Изпрати човека при мен и сирийците ще научат, че в Израел има истински пророк“.

Когато пристигат в къщата на Елисей, Нееман и свитата му очакват пророкът да извърши ритуал за изцеление или да принесе жертва на боговете. Но на вратата се появява само Гиезий, слуга на Елисей. Той предава указания от Елисей: „Иди и се измий в река Йордан седем пъти. Тогава ще се излекуваш“.

Какво? Нееман вече се ядосва, че пророкът дори не си прави труда да излезе навън и да се срещне с него. Вместо това Елисей му нарежда да се измие в някаква си мръсна река! Ако измиването помага, защо да не се измие в реките на Сирия? Пристъпвайки тежко, той тръгва към дома си.

Нееман се пита какво значение има някаква си река. Водата е вода, така че защо да има някакво значение? Ако Богът на Елисей иска да се потопи във вода, вероятно е важно самото потапяне, а не реката. Но има нещо, което Нееман не знае.

„Господарю - казва един от слугите на Нееман, - ако пророкът ти беше наредил да направиш нещо трудно или опасно, със сигурност щеше да го направиш. Няма да ти навреди, ако се потопиш в река Йордан.“

И така Нееман тръгва към реката и постъпва според указанията на Елисей. Седем пъти се потапя във водата и когато се изправя след последния път, проказата му изчезва!

Какво значение има в коя река се потапя Нееман? На първо място, това е тест, чрез който военачалникът ще покаже дали наистина вярва в Елисей и в силата на Елисеевия Бог. На второ място, в река Йордан има нещо различно – нещо, което го няма в реките на Сирия (виж 4 Царе, 5 глава).

Камъни на благословение

Неколкостотин години преди времето на Нееман, когато избягват от Египет и най-после стигат до Ханаанската земя, евреите се спират пред река Йордан. Реката е пълноводна и не може да се премине. Според Библията Бог заповядва на свещениците, които носят свещения ковчег на завета, да излязат и да застанат по средата на реката.

Когато правят това, водата в реката спира! Когато свещениците застават на място, северният край на реката се струпва зад тях, докато южният се оттича надалеч и пресъхва. След като всички хора преминават, Бог им дава указания на мяс-

тото, където са преминавали, да подредят дванадесет речни камъка. Това е едно безкрайно напомняне, че техният Бог – техният Създател – докосва водите на река Йордан и отваря път пред тях. И днес тези камъни са все още там.

Водата на река Йордан има специално благословение, което реките на Сирия нямат. Гдини преди това Бог докосва тази вода по специален начин. Не водата или камъните лекуват Нееман, а благословието на Твореца, на Когото Елисей се покланя.

Специален ден

Нека да се върнем на въпроса: ако Бог ни дава дар – един от седмичните дни за почивка, има ли значение в кой ден почиваме, в кой ден се покланяме на Бога?

Седмият ден е специален по две причини. Първо, историята на Сътворението ни казва „на седмия ден”. Както в случая с Нееман – не му се казва: „Потопи се в която и да е река“, така и не се казва: „Бог Си почина в който и да е ден”. Казва се: „На седмия ден”.

Десетте Божии заповеди, записани в книгата Изход, глава 20, посочват това още по-конкретно. Там се казва: „Шест дни да работиш и да вършиш всичките си дела; а на седмия ден, който е събота, на Господа, твоя Бог(...) Защото в шест дни Господ направи небето и земята, морето и всичко, що има в тях, а на седмия ден Си почина; затова Господ благослови съботния ден и го освети“.

Когато се потопява във водите на река Йордан, Нееман показва, че вярва в Бога на Елисей. Когато хората почиват на седмия ден, показват, че вярват в Бога на Сътворението.

Второ, както река Йордан е благословена от докосването на Бога при преминаването на евреите, така и седмият ден е благословен от докосването на Създателя. Има специални благословения за онези, които го спазват, точно както е имало

специални благословения за Нееман във водите на река Йордан.

В историята за Сътворението почивката на седмия ден е също толкова важна част от случилото се, колкото е създаването на птиците на петия ден или на животните на шестия ден. Съботната почивка е част от пакета от подаръци, дадени на хората. На хората са им поверени отговорности, които могат да причинят стрес, и да се ангажират с проблеми, което би довело до напрежение. Но в същия акт на сътворението, довел ги до съществуване, те получават и балансиращ подарък, чрез който могат да урівновесяват проблемите, които някои от подаръците ще им причиняват.

Заклучение

Няма съмнение, че хората се различават от другите видове на земята. Ако сме нещо повече от усъвършенствани маймуни, ако сме нещо повече от интелигентни маймуни, тогава може би сме част от проект да напълним земята с живот и да се грижим за нея. Ако сме създадени по образа на Бога, Който е създал Вселената, какво ще означава това?

Чудесата на Вселената са отвъд въображението ни. Възможно ли е едно Същество с такава сила да се грижи за хората? Възможно ли е Творецът да ни е дал специални дарове като самосъзнание и креативност и освен това да ни е подарил отрязък от време, за да поддържахме всички подаръци в равновесие?

Има въпроси, които се нуждаят от отговор. Ако Бог е създал нашия свят и ако Той се грижи за хората, защо тогава ни се случват толкова много лоши неща? Защо в света има болка и страдание?

ЗАЩО СЕ СЛУЧВАТ ЛОШИ НЕЩА

На 1 Ноември 1755 г. в Португалия се провежда важен религиозен празник. Обикновено крал Йосиф I и неговата кралица Мариана Виктория Испанска се присъединяват към големите множества и присъстват на богослужението от десет часа сутринта в една от най-големите църкви. Но една от дъщерите им иска да прекарат празника на брега. Денят е прекрасен. Затова кралят се съгласява. Семейството отива на църковната служба рано сутринта, след това напуска кралския дворец Рибейра на брега на река Тагус, за да се наслади на деня сред природата, без да знае, че никога повече няма да види дома си.

Около 9, 40 часа същата сутрин част от морското дъно се разкъсва край бреговете на Португалия и става причина за едно от най-големите земетресения в познатата история с прогнозна стойност от 8,5 до 9,0 по скалата на Рихтер. Данните от онзи ден показват, че е имало три отделни земетресения в разстояние на десет минути, като второто е най-силното. Въпреки че с течение на времето много от детайлите за случилото се са изгубени, няма съмнение, че голямото земетресение в Лисабон през 1755 г. е едно от най-значимите природни бедствия в историята. Архивите показват, че трусят се усеща от Финландия до Африка. Цунамита с различна сила ударят Северна Африка, Франция, Англия, Ирландия, Белгия, Холандия и Карибските острови.

Земетресението унищожава голяма част от Лисабон, включително кралския дворец с библиотека от около 17 000 тома, кралс-

ката катедрала и безценна колекция от картини. Църквите, пълни с богомолци, се срутват. Загиват стотици хора. Хиляди домове и други сгради са разрушени или повредени. Тълпите от оцелели се събират около кейовете, където няма опасност от срутващи се сгради. От кейовете може да се види оттеглянето на водата от залива навътре в морето, разкриващо потънали кораби и различни предмети от изгубени товари. Без да осъзнават, че са в опасност, мнозина хукват да търсят съкровища из потъналите кораби.

Но тълпата не знае, че трусовете ще бъдат последвани от поредица от три цунамита. Водата нахлува първо на запад, изправяйки залива. Няколко минути по-късно вълна, висока между 7 и 10 метра, се втурва по река Тагус към града, унищожавайки останките от сгради, разположени в близост до водата. Кейовете и всички кораби в пристанището са разрушени. Хиляди хора, оцелели след земетресението, са пометени от цунамито. Колкото и ужасно да е това, с него бедствията не приключват.

Много хора напускат домовете си толкова бързо, че не успяват да изгасят готварските си огньове и свещите, запалени във всяка църква за празника. Скоро огънят започва да се разпространява из града, подпомогнат от мародерите, които искат да скрият доказателствата за своето плякосване. Огънят унищожавя голяма част от това, което земетресението и цунамито пощадяват. Пожарът вилнее неконтролируемо в продължение на пет-шест дни. Кралската болница “Вси светии”, най-голямата в града, изгаря до основи и става причина за смъртта на стотици пациенти.

Кралското семейство оцелява при бедствието, но крал Йосиф I никога вече не се съгласява да живее в сграда със стени. Целият кралски двор се премества в гигантски палатков комплекс извън Лисабон, където кралят живее до смъртта си.¹

¹ http://www.lisbonweekendguild.com/Lisbon-information/1755_lisbon_earthquake_2.html

Повратна точка

По време на земетресението Лисабон е четвъртият по големина град в Европа с население около 200 000 - 250 000 души. Поради отличните морски умения на португалските изследователи и търговци това е един от най-богатите градове на онова време.

Но всичко се променя. По време на земетресението, цунамито и пожарите загиват между 30 000 и 40 000 души, а 75-85 процента от града е разрушен. Португалия губи голяма част от политическата и икономическата си сила, която никога вече не успява да възстанови. По-важното за нас е, че събитието бележи повратната точка в начина на мислене на хората.

Преди земетресението хората в Европа възприемат религията и света по много идеалистичен начин. Според някои европейски философи светът е точно такъв, какъвто Бог го е създал – най-добрият от всички възможни светове. Други водещи мислители имат своите съмнения. Земетресението като че ли решава въпроса: това очевидно не е най-добрият възможен свят.

От религиозна гледна точка няма причина за ужасната лисабонска катастрофа от 1755 г. Според някои църковни лидери земетресението е Божие наказание над града. Но според други районът с червените фенери – долнопробната част на града, където на всеки ъгъл има проститутки, наркотици и алкохол - е само леко увреден, докато повечето от най-големите църкви и катедрали са напълно разрушени. Това не се вписва добре в идеята, че наказанието е изпратено от Бога.

Хората започват да търсят други начини да разберат своя свят. Лисабонското земетресение дава нова посока в европейското мислене и култура. На катастрофите започва да се гледа като на резултат от природните стихии, а не като на Божествена присъда. Бог изглежда далечен и безучастен. Учените започват да се интересуват повече от търсене на естествените причини за земетресенията, бурите, засушаванията и другите бедствия.

Проблемът със злото

Можем никога да не преживеем нещо толкова драматично или катастрофално като голямото земетресение в Лисабон, но едно нещо се повтаря в живота на всички нас: случват ни се лоши неща.

Някои от нас се изправят пред заболявания като рак или хепатит. Други преживяват осакатяващи наранявания или се раждат с дефекти. Внезапно можем да претърпим пътни произшествия. Непрекъснато получаваме информация за бури, войни и престъпления, които ежедневно отнемат живота на много хора. Откъде идва цялото това страдание и тъга? Защо се случват тези неща?

Вече говорихме за чудесата на Вселената и за силата на Бог, Който може да създаде такива неща. Но къде е Бог, Когато хората страдат? Защо позволява да ни се случват лоши неща?

Ако Бог е създал такъв прекрасен свят за нас, как е възможно всичко да се обърка?

Прокълни Бога и умри

Едноименната библейска книга Йов разказва историята на богат и религиозен човек. Той има съпруга, седем сина и три дъщери. Неговите поляни са пълни с волове, магарета, камили и овце. Той е верен последовател на Бога и е благословен с богатство и щастие.

Но тогава историята се фокусира към необичайна гледна точка – дворовете на самия Бог. Провежда се някаква среща. Всички Божи синове се събират заедно и с тях е противникът или както ние обикновено го наричаме - Сатана. А Сатана ходи сред Божиите чада на земята.

„Срещна ли Моя слуга Йов? - пита Бог. - Той е добър човек, верен последовател.“

Сатана изсумтява: „Разбира се, че е верен - Ти си му дал всичко, което би могъл да иска, и го пазиш от всяко зло. Махни всичко, на което държи, и той ще Те похули!“

„Ами добре - съгласява се Бог. - Да видим дали си прав. Направи всичко, което искаш с Йов – само не се докосвай до него.”

И така се случва: бедствия от всякакъв вид следват бързо едно след друго. Воловете, магаретата и камилите на Йов са откраднати от нападатели. Огън пада от небето и убива всичките му овце. След това буря събаря къщата, в която се хранят децата му – всички загиват. За един ден всичко, на което Йов държи, изчезва.

Дали Йов обвинява Бога, когато се случват тези ужасни неща? Не. Той обръсва главата си, раздира дрехите си и казва: „Господ даде, Господ взе; да бъде благословено Господното име“ (Йов 1:21).

Този път, когато Бог пита за верността на Йов, Сатана му отговаря: „Човек ще направи всичко, което искаш, стига да запазиш здравето му. Отнеми това и той ще Те похули“.

Бог отново се съгласява на теста. „Прави каквото искаш с тялото му, но не отнемай живота му“.

Сега Сатана нанася на Йов ужасни рани от върха на главата до стъпалата на краката му. Когато Йов сядва в праха (покажайки своята скръб) и чеше раните си с парче от глинен съд, жена му казва: „Какво друго може да ти се случи? Просто прокълни Бога и умирай!“.

„Не! - казва Йов. – Обикновено приемаме добрите неща, които Бог ни дава. Не трябва ли да приемаме и лошите?“

Тогава при Йов идват негови приятели. Първо се опитват да го успокоят, а след това се стремят да го убедят, че със сигурност е съгрешил и е обидил Бога. Защо иначе ще е наказан толкова жестоко?

Но Йов не се съгласява. „Не съм направил нищо лошо“ - твърди той. Иска му се никога да не се е раждал и моли Бог да обясни защо му се случват тези ужасни неща.

Когато най-накрая Бог проговаря на Йов, гласът Му се чува от силна вихрушка. „Йов, къде беше ти, когато създавах земята? По-силен ли си от бурята или от стихииите на земята?”

Бог не отговаря на въпросите на Йов. Той като че ли му казва: „Ти не знаеш достатъчно, за да разбереш тези въпроси. Не можеш да разбереш, просто трябва да Ми се довериш“.

Йов прави точно това. Той съжالياва, че се е съмнявал в Бога, и обещава да Му се доверява.

Историята завършва, когато Бог отново благославя Йов и му дава повече, отколкото е имал преди. Той има ново семейство с деца и живее достатъчно дълго, за да види четири поколения от внуци.

Зад кулисите

Защо се случват лоши неща в света, който е създаден от Бога? От историята на Йов можем да научим няколко неща.

1. Лошите неща не са причинени от Бога.
2. Има нещо, което се случва зад кулисите на света, в който живеем – нещо, което не можем да видим.
3. За някои от събитията в живота няма обяснение, понятно за хората.

Да се върнем на историята за Сътворението. Първата глава на библейската книга Битие разказва за съвършения свят, създаден от Бога. Във втора глава хората са поставени в красива райска градина и им е поверена работата да дадат имена на всички същества. На Адам и Ева им се казва, че могат да ядат от плодовете на всяко дърво в градината с изключение на едно. То е наречено дърво за познаване на доброто и злото. На двамата е казано да стоят далеч от него.

Но в трета глава Ева явно се разхожда прекалено близо до дървото и чува съблазнителен глас. „Бог ли ви каза да не ядете този плод?”

Това е змията, която ѝ говори от дървото. „Бог каза, че можем да ядем плода на всяко дърво в градината, освен този - отговаря Ева. - Ако ядем от него, ще умрем.“

„Разбира се, че няма да умрете - отвръща змията. - Бог само знае, че ако ядете този плод, ще станете като Него - да познавате доброто и злото.“

Ева е изправена пред избора да се довери на Бога и да Му се покори или да пробва предложението на змията. Избира да яде от плода и Адам се присъединява към нея в неподчинението към Бога. Тогава всичко се променя, защото зад кулисите се случва нещо друго.

Паднал от небето

Библията разказва за един ангел, който става лош. „Ти беше херувим помазан(...) беше съвършен в постъпките си от деня, когато бе създаден, догдето се намери беззаконие в тебе“ (Езекиил 28:14, 15). Този ангел се нарича Луцифер. В Евангелието според Лука Исус казва: „Видях Сатана да пада от небето като светкавица“ (Лука 10:18).

Този паднал ангел е противникът от историята на Йов – този, който обвинява хората, че не са верни на Бога. Той говори на Ева чрез змията в градината.

Зад кулисите на човешката история се разиграва съвсем различна драма. Луцифер е ангел от небето, който въстава срещу Бог. Той иска да ръководи вселената вместо Бога. Типичният човешки отговор на бунта е унищожението на бунтовниците. Но защо Бог не го прави?

Един от отговорите би могъл да бъде, че Бог не разполага с правомощия да унищожи Луцифер. Но според историята Бог създава Луцифер, както и останалата част от Вселената. Със сигурност унищожаването на Луцифер не би било никаква трудност за Него.

Цената на свободата

Отговорът може да се намери в това, което сме научили за Бога и за специалните подаръци, дадени на хората. Ако Бог дава на хората дара на свободната воля, това може да се дължи единствено на факта, че Той иска те да бъдате свободни да я упражнявате. Ако Бог винаги е искал послушни същества, които никога не задават въпроси и винаги спазват стриктно всяко правило, би могъл да създаде роботи. Отнемете свободата на избор и ще отнемете възможността за погрешен, болезнен избор.

Но без свободна воля не може да има отношения. С правилните заплахи или подкупи можете да накарате някого да прекарва времето си с вас. Но ако той не избере да бъде ваш приятел, значи нямате истинска връзка с него.

Ако предположим, че Бог създава ангелите със свободна воля, че иска да има реални взаимоотношения с тях, то можем да видим, че Луцифер е свободен да се бунтува срещу Бога. И какъв щеше да бъде резултатът, ако Бог просто унищожи Луцифер заради бунта му?

Всички останали биха се покорявали на Бога от страх - страх от това, което може да се случи с тях, ако кривнат от правия път. Свободата би била изгубена.

Бог изгонва Луцифер от небето на земята. Сега блестящият ангел е известен като противник, Сатана. А в едемската градина Сатана съблазнява Ева да се усъмни в Бога. Той я изкушава да се присъедини към бунта му против Бога.

Когато хората избират да се присъединят към бунта срещу Бога, всичко се променя. Бог ги предупреждава, че изяждането на плода ще доведе до смърт, и става точно така. От този момент нататък смъртта става част от живота на нашата земя. От този момент нататък Адам и Ева започва да остаряват и в един по-късен момент умират.

Вместо само рози сега има тръни. Вместо само цветя или зеленчуци сега има плевели. Вместо дълъг живот и здраве сега има болести, болка и смърт.

Заключение

Какво би могъл да направи Бог? Няма ли начин да запази свободата и безкрайният цикъл от болка и смърт да спре?

Има начин. Един план. Ще го разгледаме в следващата глава.

ПЛАНЪТ НА ИСУС ХРИСТОС

Представете си, че се разхождате по тротоара на оживена градска улица. В ръката си държите дете, което обичате. „Виждаш ли прелитащите край нас състезателни автомобили? - питате вие. - Не ходи там, където са те. Остани с мен на тротоара и ще бъдеш в безопасност.“

Продължавате да вървите, заобикаляте колички за доставка, избягвате хората с пакети и прескачате локвите. След това стигате до тъмна уличка. „Виждаш ли пътекката?“ - казвате вие, като посочвате с ръка. - Не отивай там, има опасни хора, хора, които могат да те наранят. Стой тук на тротоара с мен!”

Докато вървите, детето няколко пъти пуска ръката ви, за да спре и да погледа витрините на магазините или като забележи някое интересно насекомо на земята. Тогава наблизко каца птичка. Детето пуска ръката ви и тръгва към нея. А вие трябва да отстъпите няколко крачки назад, за да избегнете човека с кутиите. Виждате птицата да подскача към входа на уличката. Детето върви след нея. „Спри! - извиквате вие. - Не отивай натам!“

Но отново сте принудени да се върнете назад, за да избегнете някаква жена на колело. Виждате птичката да изчезва надолу по уличката, а детето продължава да я следва. „Не!“ - крещите вие. Хуквате натам колкото се може по-бързо, но детето никъде не се вижда. Бягате по тъмната улица и крещите името на детето. Поглеждате зад всяка кофа за боклук,

преобръщате всяка кутия, дръпвате всяка близка врата.

Тичате до поредния ъгъл и внезапно спирате. Детето стои до ограда, заключена с верига. Между вас е застанала банда улични главорези. Един от тях удря бухалка в дланта си. Друг отваря и затваря сгъваем нож. Трети, въртящ верига в ръката си, пристъпва към детето.

Какво ще направите? Можете:

- Да се обърнете и да си тръгнете оттам. В края на краищата сте предупредили детето да не влиза в тази пресечка.
- Да извикате за помощ, след това да изчакате и да видите какво ще стане.
- Да се разкрещите на бандитите да оставят детето на мира и да се надявате, че точно това ще се случи.
- Да хукнете, за да спасите детето дори ако това коства живота ви.

Какво ще направите?

Позволете ми да ви разкажа историята на Исус.

Спасителна мисия

Повечето от нас са чували историята за Бебето Исус. На Коледа чувате песни за Бебето, родено в ясли, за ангелската песен и за поклонението на мъдреците. Но историята на Исус всъщност започва много преди това. Още по време на Сътворението, както разбираме, хората са създадени по Божия образ. Ето какво е записано: „И Бог каза: Да създадем човека по Наш образ, по Наше подобие“ (Битие 1:26).

На кого говори Бог? И кои са тези Ние? Заради това, което се казва и на други места в Библията, християните вярват, че Исус присъства на Сътворението, че Той е с Бога; че Той е Бог. В действителност повечето християни вярват, че Исус е Създателят на земята. Когато Неговите последователи питат

за Бога, Исус ги учи за Своя Отец. Така че и Бог Отец, и Исус Христос присъстват на Сътворението.

Както разбрахме от последната глава, в небето е имало бунт. Когато Сатана е изхвърлен, идва на земята. Бог знае, че хората имат свободна воля и ще трябва да изберат дали да Му се доверят, или да послушат Сатана. Когато избират да се присъединят към бунта на Сатана, Адам и Ева тръгват по път, който ще доведе до болка, тъга и смърт. И не само за тях, но и за техните деца, внуци и всичките им потомци. Хората се отдалечават от пътя си, а сега са изправени пред трагедията и смъртта.

Точно както беше представено във вариантите по-горе, Бог и Исус също имат варианти след бунта на хората. Точно както биха могли да постъпят с Луцифер, биха могли да заличат хората и да започнат отначало. Но този избор ще покаже, че няма истинска свобода.

Те биха могли да се отдръпнат и да оставят хората да страдат, да се бият и да убиват, докато изчезнат. Биха могли да посочат хората като пример за останалата част на вселената: „Виждале ли какво се случва, когато решите да се бунтувате?“. Но този избор би показал колко малко означава за Тях връзката им с хората – не би било проява на истинската любов.

Вместо това Те избират спасителната мисия - *спасителна мисия в пет части*. Тя не може да бъде осъществена бързо или лесно, но когато свърши, ще бъде с трайни резултати.

Част първа - обещанието. Още преди да напуснат градината, за да започнат трудния си живот в свят на тръни и тежък труд, опасности и смърт, Адам и Ева чуват Бог да проклита змията и да им дава обещание един от потомците на Ева да я смаже (Битие 3:15). През цялата първа част от Библията – в която е представена историята на еврейския народ, стремящ се да бъде верен – Бог дава обещания, че някой ще дойде да ги избави от техните проблеми, да ги спаси от греха и смъртта.

Когато се борят с другите племена и народи за територията и контрола над своята Обещана земя, евреите се молят за силен воин, който да ги спаси. По-късно, когато Израел, страната на юдеите (или евреите, както са известни сега), се контролира от големите армии на Гърция и след това от Рим, те се молят за техен велик цар, който да ги освободи.

Втора част - изненадата. Истинският спасителен план изненадва всички. Сам Исус идва на земята! По някаква сила, надминаваща всяко въображение, Той се ражда като бебе. Пораства като човек, живее като човек и показва, че човек може да следва Бога вярно.

Животът Му започва като живота на всеки друг по онова време. Той живее в дом, ходи на училище и работи в семейния бизнес. Но когато настъпва времето, напуска дома Си и започва да говори на хората за Бога. Нещата, които им казва, са много по-различни от казаното от другите учители и църковни водители.

- Учителите твърдят, че следването на Бог означава следване на строг начин на живот. Исус казва, че следването на Бога означава грижа за бедните и нуждаещите се.
- Учителите твърдят, че Бог иска да унищожи враговете ни. Исус казва, че трябва да обичаме враговете си.
- Учителите заявяват, че Бог се грижи за добрите хора, но мрази лошите. Исус учи, че Бог обича всеки от нас и че и ние трябва да се обичаме един друг.

Докато Исус пътува из страната, поучавайки всеки, който иска да слуша, следващите Го множества стават все по-големи и по-големи. Много са записаните случаи на Неговата помощ - как лекува болни, изцелява слепи – дори лекува хора, болни от проказа като Нееман!

В Евангелието според Марк е записана историята за па-

рализиран човек от град Капернаум. Той се среща с лекари и свещеници, но те казват, че състоянието му е нелечимо и че е проклет от Бога. После чува за Исус. С последна капка надежда моли приятелите си да го занесат на мястото, където Исус поучава.

През онзи ден Исус е отседнал в една къща. Учениците Му стоят около Него и Го слушат. Наоколо се навъртат религиозни водители, дошли да Го шпионират. Навън има огромна тълпа, която слуша през отворените прозорци и очаква да види от Исус поредното чудо.

Приятелите на парализирания се опитват да си проправят път през тълпата, носейки го на носилка, но не могат. Точно преди да се откажат от надеждата си да стигнат до Исус, на човека му хрумва идея. „Занесете ме на покрива - предлага той. - Можем да минем оттам.“

Приятелите му правят точно това. По онова време повечето домове в Капернаум са с покриви, изработени от преплетени треви и палмови листа. Приятелите на човека го изнасят на върха на къщата, а след това пробиват дупка и спускат носилката долу, докато той се озовава пред Исус.

Когато вижда умоляващия поглед на човека, Христос знае точно какво да му каже: „Синко, прощават ти се греховете“.

Тези думи са музика за ушите на парализирания. Депресиите и болките му изчезват. Човекът не само е оздравял, той е простен!

Присъстващите религиозни водачи са сигурни, че парализираният мъж е проклет от Бога. В този случай Христос върши нещо ужасно. „За какъв се смята Този Исус? За Бог? Това е грях, заслужаващ смърт!“ - мислят си те.

Но Исус чете лицата и сърцата им. „Защо си мислите такива неща? - пита Той. - Кое е по-лесно: да кажа на този парализиран човек „простено ти е“, или да река „стани, вдигни постелката си и ходи“? Но за да разберете, че имам власт да

прощавам грехове, ще ви кажа - Той казва на парализика:

- Стани, вдигни постелката си и иди у дома си.“

Това е същият Глас, прозвучал при Сътворението. Сега Той пресътворява тялото на простения човек. Парализираният скача от пода като младо момче. С нови, силни мускули вдига носилката, сякаш е лека като перце, и излиза през тълпата.

Хората отстъпват назад, за да му направят място, и си шепнат един на друг: „Днес видяхме странни и чудни неща“ (виж Марк, 2 глава).

Много от нещата, казани от Исус, звучат едновременно странно и прекрасно. Той казва, че две са най-важните неща за всеки, който иска да следва Неговия път: „Да възлюбиш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, с цялата си душа и с всичкия си ум. Това е голямата и първа заповед. А втората, подобна на нея: Да възлюбиш ближния си, както себе си“ (Матей 22:37-39).

Христос предлага нещо толкова просто, но и толкова силно, което може да разреши проблемите в личните отношения, в семейството и дори в общностите. Исус го описва просто като израз на всичко, което Библията учи. Той казва: „Правете на другите това, което искате те да правят на вас“ (виж Матей 7:12).

Отнасяйте се с другите хора така, както искате те да се отнасят с вас! Как ли ще изглежда светът, ако всички постъпваме по този начин?

Част трета - плащането. Любовта на Исус, докато живее сред хората, им донася радост и мир, но цената за греха трябва да бъде платена. Исус е изходът от капана, в който хората са паднали чрез присъединяването си към бунта на Сатана. Христос обещава, че чрез вяра в Него и ако ако следват пътя Му, хората могат да избягат от греха и да живеят с Него завинаги точно както е замислено за Адам и Ева. Но Исус не просто използва обещаващи думи. Той ни закрива с тялото Си, за да ни спаси.

Животът на Христос на земята приключва с Неговото арестуване от еврейските религиозни водачи. Те Го мразят, защото хората Го следват вместо да слушат тях. Казват на римляните, че Исус е самозван цар на юдеите, и римляните Го изпращат на разпятие – окачват Го на дървен кръст, докато умре. Не забравяйте, че Исус е Бог - Той би могъл да ги спре по всяко време. Обаче не го прави. Библейската история за разпъването на Исус гласи, че небето потъмнява в средата на следобед. Сякаш Бог Отец не може да понесе гледката. Но и Той не спира римляните.

Това е цената за спасението на хората. При сътворението, когато казва на Адам и Ева, че ще умрат, ако ядат от плода, Бог има предвид, че ще умрат с вечна смърт, че ще бъдат откъснати от Създателя на живота. Когато Адам и Ева нарушават забраната, Бог Отец и Исус пускат плана в действие. Хората не могат да живеят вечно, докато се бунтуват, затова остаряват и умират. Но ако Исус отиде и умре за всички хора, тогава избралите да следват Неговия път могат отново да живеят вечно с Бога.

Част четвърта - възкресението. Исус умира на кръста, за да плати за греховете на бунтовните хора. Самият Той никога не е в бунт срещу Бога. Не е извършил грях. Затова на третия ден след погребението Си възкръсва! Той казва на последователите Си: „Аз съм Възкресението и Животът. Който вярва в Мене, ако и да умре, ще живее” (Йоан 11:25).

Всички, които вярват в Бога, които следват Неговия път, чак до Адам и Ева - всички могат да възкръснат и да живеят отново с Исус в небето. Христос обещава: „В дома на Отца Ми има много обиталища; ако не беше така, Аз щях да ви кажа. Отивам да ви приготвя място“ (Йоан 14:2).

Това е спасителният план. Адам и Ева вкарват всички хора в грях и бунт против Бога. Исус Христос им предлага изходен път.

Заключение

Когато децата Му се изгубват в бунта, Създателят Бог не ги изоставя, нито ги унищожава, за да започне отначало. Той пуска в действие план за тяхното спасение. Исус е дошъл да покаже на хората какъв е Бог в действителност и да плати цената, за да ги върне при Себе Си.

Ами петата част от спасителния план? Ще я открием в следващата глава.

ИЗБАВЛЕНИЕ ОТГОРЕ

Миньорите, работили в чилийската медно-златна мина „Сан Хосе“, усещат тежестта на камъка над себе си всеки ден, докато слизат надолу по спирална рампа на входа в тъмнината. Повече от стогодишна, тази мина често стене и ги поръсва с прах, когато въртят кирките си и работят с машините. Поради редица предишни инциденти мината е изплатила няколко глоби за нарушения на сигурността. Но работата си е работа, така че всеки ден хората слизат в мината, доверявайки се, че скалите около тях ще издържат на мястото си още една смяна.

5 август 2010 г. изглежда като всеки друг ден за тридесет и тримата мъже, работещи дълбоко в мината. След това след остро прешракване около 700 000 тона скали се изместват, прекъсвайки рампите и унищожавайки вентилационната шахта. Миньорите попадат в капан на 700 м под земята и на около 5 км от входа на мината. Не след дълго осъзнават, че няма начин да избягат – че могат само да се надяват на спасение отгоре.

Мнозина смятат, че няма начин мъжете да са оцелели, но чилийският народ не спира да се надява. Подложено на силен обществен натиск, правителството поема операцията по търсенето и спасяването. Осем сондажи бързо се насочват към мястото, където се предполага, че миньорите могат да се на-

мират. 17 дни след инцидента сондата, достигнала до празното пространство, излиза на повърхността с бележка: „*Estamos bien en el refugio, los 33*“ („Ние сме добре в убежището, 33-ма сме“).

Преизпълнени с радост, хората на Чили настояват да се намери начин за спасяването на попадналите в капана работници. Изпращат им храна, вода и медицински материали чрез тръби за доставка, специално проектирани да се поберат в пробитите тесни дупки. Създават видео и телефонни линии, така че мъжете долу да могат да комуникират със спасителите и със семействата си.

Тогава започва истинската работа по спасяването. Чилийското правителство организира усилията на собствения си народ, както и на експерти от повече от дузина минни корпорации по целия свят. Три големи международни екипа със сондажни машини започват да пробиват достатъчно голяма дупка, за да се провере през нея човек. Накрая, след 69 мрачни дни дълбоко под земята, всичките тридесет и трима мъже са спасени. Смята се, че повече от един милиард души гледат спасяването на живо по телевизията или в интернет.

Част пета – избавлението

В библейската история за Сътворението виждаме колко бързо се нарушава красотата и мирът на земята. Когато хората се присъединяват към бунта срещу Бога, всички попадат в капана на греховния свят, изпълнен с гняв, страх, опасност, болест и смърт. Точно както чилийските миньори, и те са попаднали в капана без никакъв начин да се спасят сами. Единствената им надежда е спасение отгоре.

Исусовата спасителна мисия в пет части започва с обещания и пророчества. Петата част започва по същия начин. Когато е на земята със Своите последователи, Исус говори за деня, когато избавлението ще настъпи – когато ще се сложи край на

бунта и всички Негови последователи ще бъдат спасени.

Той казва: „Отивам да приготвя място за вас. И като отида и ви приготвя място, пак ще дойда и ви взема при Себе Си, така че където съм Аз, да бъдете и вие“ (Йоан 14:2, 3).

В Библията има много обещания и пророчества за завръщането на Исус. То се нарича също „край на света“ или „край на времето“, тъй като тогава Христос слага край на всичко, което се обърква след Сътворението. Когато последователите Му Го питат как да разберат кога наближава краят, Той им дава някои белези, които да наблюдават. Казва им:

- Други ще твърдят, че са този, който може да ги спаси.
- Ще има войни и глад, както и много земетресения.
- Вярващите ще бъдат мразени, арестувани и убивани.
- Лъжепророци ще лъжат, а злото, омразата и грехът ще бъдат повсеместни.
- Благата вест за Божието царство ще се споделя с целия свят. И тогава ще настъпи краят.

Виждали ли сте някои от тези неща да се случват? Светът е виждал много духовни лидери, като Сан Мюнг Муун от Обединителната църква, които твърдят, че ще спасят своите последователи. Други, като Дейвид Кореш от Клонка Давидова, водят своите последователи към смъртта.

Войната е част от човешката история още от самото начало, но едва в последно време преживяваме войни, в които се включват повечето от народите на земята. Втората световна война е типичен пример. Днес войните могат да бъдат ограничени до по-малки региони, но съществуват такива оръжия, които могат да убият милиони и да унищожават огромни части на планетата.

Гладът продължава да измъчва нашия свят и често се засилва от войната, която пречи хуманната помощ да стигне до

хората, които най-много се нуждаят от нея. Твърде много хора са изправени пред гладна смърт, а всъщност има достатъчно храна, за да се засити всяко гладно дете.

Голямото земетресение в Лисабон през 1755 г. е само началото. Изглежда, че земетресения се случват по-често и нанасят повече щети, отколкото когато и да било. Земетресението и последвалото цунами в Индийския океан през 2004 г. е може би най-смъртоносно в историята на човечеството, при което загиват над 150 000 души. Съвсем наскоро, през 2011 г., земетресение и цунами в Япония уби много хиляди и опустоши голяма площ от страната.

На някои места днес хората, които вярват в Исус, са арестувани и дори бити или убивани. Много верни хора трябва да се покланят на Бога тайно и да споделят вярата си с голям риск. Но това не е така в повечето части на света. Исус като че ли казва, че с приближаването на края това ще се случва все повече и повече.

Има ли днес лъжепророци? Накъдето и да се обърнете, има хора, които твърдят, че говорят от името на Бога, изопачават думите на Библията, за да съвпадат с техните вести на омраза и гняв. Телевизията, радиото и интернет им дават възможност публично да осъждат другите хора в Божието име. Нищо не може да бъде по-далеч от Исусовата вест “Обичай ближния си”!

С толкова бърз достъп до световните новини днес разбираме за много случващи се злини! Убийства, грабежи, мъчения, изнасилвания - те като че ли са темата на всяка новинарска емисия или уеб сайт. Дали хората стават все по-зли и жестоки, отколкото преди, или ние просто научаваме повече за ужасите, които се случват?

Последният белег на края, посочен от Исус, е щастлив! Добрата новина за плана Му да спаси хората ще бъде споделена с целия свят! Никога преди не е било възможно благовестието

да стигне до толкова голяма част от света. Сега, когато интернет е достъпен през всеки телефон, хората могат да прочетат или да чуят за Исус, без значение къде живеят и на какъв език говорят.

Така че това ли е времето на края? Можем ли да очакваме да видим Исус скоро да се завръща? Да, можем. Но все още не съвсем.

Трима ангела викат

Библейската книга Откровение е пълна с пророчества за бъдещето. Много от тях говорят конкретно за края на времето и за завръщането на Исус Христос. Глава 14 разказва за трима ангела, слизащи от небето с вести от Бога (виж Откровение 14:6-11).

Първият ангел има за цел да сподели добрата новина за Исус с всички на земята. Той вика: „Почитайте Бога и Му се покланяйте! Дошло е време да се отсъди кой е бил верен и кой – не“. И след това, за да няма никакво объркване на кого говори, казва: „Поклонете се на Създателя Бог, Който е направил небето и земята, морето и водните извори“. Звучи така, като че ли въпросът за Сътворението и за произхода на хората е достатъчно важен, за да се задава в края на света, и от него да зависи взимането на решение кой е верен да следва Бога и кой – не. Сега Създателят е Съдия.

Вторият ангел вика: „Падна Вавилон!“. В ранната история на Библията Вавилон е мястото, където се заражда лъжливата религия. Тук като че ли става въпрос за лъжепророците и религиите, изопачаващи думите на Библията. Колкото повече приближаваме края, много религии, претендиращи, че говорят от Божие име, в действителност ще отклоняват хората от Бог.

Тогава третият ангел предупреждава: „Всеки, който се покланя на звяра и на неговия образ и получава неговия белег, ще изпита Божия гняв“. В други части от книгата Откровение

се говори за звяра и за образа му като за сили, които се опитват да принудят всички да се присъединят към тях в извратената религия на омразата. Присъединяващите се към тях получават „белега“, докато верните на Бога получават Неговия белег или „печат“.

Как ще можем да разберем коя религия е фалшива и коя следва вярно Бога? Как Творецът може да отсъди, че сме достойни? Знаейки какво е отношението на Бога към свободата, можем да бъдем сигурни, че истинската религия на Исус никога няма да бъде за принудата или омразата. В истинската религия ще участват хората, които вярват, че следването на Исус и съобразяването с Неговите заповеди са най-щастливият и най-добрият начин на живот. Това ще бъдат хора, които помнят Създателя от Битие. Възможно ли е един от белезите на онези, които вярно следват Бога, да възпоменават седмицата на Сътворението, като я празнуват на седмия ден?

Всички ще Го видят

Времето на края е едновременно най-вълнуващият и най-ужасяващият период, който можете да си представите. Ще дойде ден, когато почти всички религии ще се видоизменят – в Божието име ще се изричат все повече и повече лъжи и истинските Христови последователи ще трябва да се страхуват за живота си. Но когато това се случи, ще знаем, че завръщането на Исус почти е настъпило.

Как да разберем кога се случва това? Когато отива на небето след Своето възкресение, Исус се издига в облаците, а Неговите последователи гледат след Него. Явяват им се двама ангела и им казват: „Защо стоите, та гледате към небето? Тоя Исус, Който се възнесе от вас на небето, така ще дойде, както Го видяхте да отива на небето“ (Деяния 1:11).

Според тези думи ще видим Христос да слиза от небето. На други места Библията описва Исус, идващ в облаците. В

Откровение се казва: „Ето, иде с облаците и ще Го види всяко око“ (Откровение 1:7). Няма да е тайна, всеки ще може да Го види. В действителност Исус казва, че завръщането Му ще прилича на светкавица, проблясваща от изток до запад (виж Матей 24:27). Исус дори ни предупреждава да не вярваме на никой, който твърди, че завръщането Му се е случило тайно.

Едно от най-вълнуващите описания на завръщането на Исус е в Първото послание на апостол Павел към солунците. Там се казва:

„Понеже сам Господ ще слезе от небето с повелителен вик, при глас на архангел и при Божия тръба. И мъртвите в Христос ще възкръснат по-напред. Тогава ние, които сме останали живи, ще бъдем грабнати заедно с тях в облаците да посрещнем Господа във въздуха“ (1 Солунци 4:16, 17).

Всички верни последователи на Бога, починали от времето на Адам и Ева до този момент, ще станат от гробовете си. Най-накрая ще бъдат спасени от всички болки и болести, които са преживели. Те завинаги ще бъдат с Бога заедно с всички вярващи, живели, за да видят това голямо избавление.

Заклучение

Спасителната операция ще бъде завършена, когато Исус се върне и сложи край на греха, болката и смъртта. Тогава всички, които са Го следвали вярно през всички епохи на земята, ще бъдат с Него, за да живеят според обещанието Му.

Историята още не е свършила. Започнахме това пътуване от Сътворението на света. Сега трябва да се върнем отново там - за момента на пресътворяването.

ЗЕМЯТА, ВТОРО ИЗДАНИЕ

Хората винаги са живели под заплахата от епидемии. Разпространяващи се чрез контакт, вирусите могат да се предават от човек на човек, заразявайки на всеки час всеки, застанал на пътя им. Можете почти да забележите как се разпространяват в офис сред служителите или в класната стая сред децата. Отначало е болен само един, после още един, после още един, докато започне да ви се струва, че всички отиват при лекаря.

Но днес нов вид вирус се разпространява по-бързо от който и да е съществуващ. Той може да се движи със заслепяваща скорост от единия край на света до другия, без дори да спре, за да си поеме глътка въздух. И когато удари, може да свали жертвата си почти мигновено.

Днес нищо не ни заплашва по-често от компютърните вируси. В свят, където голяма част от това, което правим, зависи от компютрите, разрушителният компютърен вирус може да предизвика хаос в информационните системи, на които разчитаме.

Един от първите вируси, саморазпространил се по другите компютри, е вирусът Melissa, развихрил се през 1999 г. Всеки път, когато заразява компютър чрез електронната поща, той се разпраща до петдесет други компютъра. Разпространява се толкова бързо, че дори компании като Microsoft и Intel трябва да временно да затворят своите сървъри.

През 2000 г. компютрите бяха връхлетени от вируса

I LOVE YOU. Той също се разпространяваше чрез електронната поща, изтривайки файлове и отваряйки незаразените компютри за един безкраен поток от нежелана поща. Той зарази повече от петдесет милиона компютъра само за девет дни. Няколко военни обекта трябваше изцяло да затворят своите мрежи, докато вирусът се почисти.¹

Въпреки че това невинна се отнася до заразените хора, компютрите могат да бъдат напълно възстановени. Когато вирусът изчезне, всичко е точно както преди заразяването.

Почистване и рестартиране

В някои отношения точно това се случва на земята. В първоначалното си състояние творението е прекрасно и съвършено - без болест, без болка, без смърт. След това се заразява с вируса на греха – бунт против Бога. Резултатите от заразата бързо се разпространяват, докато растенията започват да гният, насекомите да хапят, а хората да умират.

Богът на сътворението е и Бог на взаимоотношенията. Той е създал хората със специални подаръци и дарби, които ги правят да приличат на Него. Не е създал немислещи роботи - създал е свободни, любопитни и умни хора да бъдат Негови спътници и приятели. Когато се разпространява вирусът на греха, Божият план в пет части влиза в действие. Когато Исус идва на земята, за да покаже какъв в действителност е Отец, когато умира, за да плати цената за човешкия бунт, вирусът на греха е победен. Когато в края се върне на земята, вирусът на греха ще бъде напълно изличен.

Нека си представим сцената на Христовото завръщане. Небето ще просветне от Неговото славно явление. Починалите Му последователи ще възкръснат, за да Го посрещнат във въздуха. Живите Му последователи ще се издигнат във въздуха, за да се присъединят към тях. Така на земята ще останат

1 <http://www.technewsdaily.com/2909-10-worst-computer-viruses-history.html>

само избралите да останат в бунт срещу Бога. Тогава Бог ще унищожи греха. Избралите греха ще са унищожени заедно с него.

Библията говори за милениума – хиляда години на мир в небето за последователите на Исус, докато Сатана е вързан на земята (виж Откровение 20:1-6). В края на това време Исус премества дома Си – Своя град, новия Ерусалим – на земята и Сатана е унищожен завинаги.

Тогава сътворението ще бъде рестартирано и възстановено такова, каквото е било в началото. В Библията, в книгата Откровение, пророк Йоан описва това, което Бог му показва:

„И видях ново небе и нова земя; защото първото небе и първата земя преминаха; и море нямаше вече. Видях и светия град, новия Ерусалим, да слиза из небето от Бога, приготвен като невеста украсена за мъжа си” (Откровение 21:1, 2).

Нова земя! Земята е пресътворена, но този път Бог ще живее там със Своя народ. И нито една от злините на старата земя няма да бъде там. „Той ще обърше всяка сълза от очите им и смърт не ще има вече; нито ще има вече жалеене, ни плач, ни болка; първото премина“ (Откровение 21:4).

Какво е небето

Затворете очите си. Представете си най-спокойно място на света. Може би се намира на плажа край безкрайния танц на вълните? Или на някой планински поток, докато лекият полъх на вятъра поклаща листата на близките дървета? Може би то е сред снежна поляна, като над вас няма нищо друго, освен яркият звезден килим?

Всички тези места звучат релаксиращо. Но колко дълго можете да почивате там? Един час? Един ден? Може би седми-

ца, с добра храна и с добри приятели? Може би по-дълго, но рано или късно ще ви стане скучно. Хората не са замислени да не правят нищо дълго време. Ние обичаме да правим разни неща, да ходим на интересни места, да постигаме целите си.

Много често, когато хората говорят за небето, обсъждат как ще седят на облаците, ще свирят на арфи или ще пеят в хоро-ве. Това звучи ли ви небесно? Как Библията описва небето? Пишейки във време, когато евреите са отведени от домовете си и са принудени да живеят в далечна страна, пророк Исаия описва това далечно бъдеще с думи, които отговарят на коп-нежа на сърцата им:

„Те ще построят къщи и ще живеят в тях; ще насадят лозя и ще ядат плода им. Няма те да построят, а друг да живее там. Няма те да насадят, а друг да яде; защото дните на Моите люде ще бъдат като дните на дърво и избраните Ми за дълго ще се наслаждават в делото на ръцете си. Не ще се трудят напразно, нито ще раждат чада за бедствие; защото те са род на благословените от Господа, тоже и потомството им” (Исаия 65:21-23).

За тях небето или раят е да нарекат някой дом собствен, способността да обработват собствените си поля и да събират реколтата от плодовете на своя труд. Това е място, където де-цата им ще бъдат в безопасност. Исаия продължава с описание на мястото, където няма да се страхуват дори и от най-дивите животни.

„Вълкът и агнето ще пасат заедно и лъвът ще яде слама като вола, и храна на змията ще бъде пръстта. Не ще повреждат нито ще погубват в цялата Ми све-та планина, казва Господ” (Исаия 65:25).

Безопасно място. Място, което да нарекат свой дом. Там няма да се безпокоят от крадци, убийци и всякакви възможни опасности. Там ще знаете, че вашето семейство винаги ще има достатъчно храна. Как ви звучи това? А какво ще кажете да бъдем здрави и силни? Исая пише и за това:

„Тогава очите на слепите ще се отворят и ушите на глухите ще се отпушат, тогава куцийт ще скача като елен и езикът на немия ще пее” (Исая 35:5, 6).

Ще има ли нужда от почивка в рая? Може би ще има, ако обработваме собствените си лозя или събираме плодовете на своя урожай. Но независимо дали ще има или няма да има нужда от почивка, изглежда, че съботата, седмият ден, все още ще бъде на разположение.

„Защото както новото небе и новата земя, които Аз ще направя, ще пребъдат пред Мене, казва Господ, така ще пребъде родът ви и името ви. И от новолуние до новолуние, и от събота до събота ще дохожда всяка твар да се покланя пред Мене, казва Господ” (Исая 66:22, 23).

Все още ще имаме специално време, отделено за връзката ни с Бога. Изглежда, че това напомняне за първото сътворяване ще бъде завинаги с нас.

Небето

Какво би било небето за нас, ако можем да го опишем днес? Какъв е копнежът на сърцата ни? Освен че ще бъде място на мир и безопасност, без наранявания, без болка, без болест, какво бихме искали да бъде?

Помислете за чудесата на Вселената, които разгледахме по-

рано. Какво ли би било да посетим Бетелгейзе в съзвездието Орион? Да проучим някоя мъглявина от близко разстояние? Да се взрем в черна дупка? Какво би било да пътуваме из Вселената, да разглеждаме нещата, които само сме си представяли – и неща, които все още са извън нашите представи?

Може би само сте си мечтали да разполагате с достатъчно време, за да се запознаете с астрономията и звездите? Или може би са слаби познанията ви по геология? Може би сте гледали облаците и се питате как придобиват такива интересни форми? Небето ще бъде място, където ще имате време да учите и да изследвате всеки въпрос или предмет, които предизвикват любопитството ви.

Отначало интересите ви може да са по-лични. Колко време ще прекарате с близките си хора, с тези, които сте загубили твърде рано поради смъртта? Сега отново ще можете да бъдете заедно. Или тези, които са живели твърде далеч и с които рядко сте се виждали? Сега ще имате цялото време на света!

Нека направим още една стъпка – какво да кажем за тези роднини, с които никога не сте се срещали? Вашите праядовци или техните прадеди? Колко въпроси ще искате да им зададете за живота им и за времето, в което са живели? Можете да прекарате времето си с всеки свой прародител, дори с Адам и Ева!

Може би искате да научите повече за специалните моменти от нашата история. Какво ще попитате Галилео Галилей или някой от първите хора, погледнали към звездите с първите телескопи? Как ли ще опишат първите си трепети, когато са започнали да осъзнават колко е голяма Вселената? Ами първия човек, който ще види кит или комодски дракон?

Може би ще имате по-задълбочени въпроси. Какво ще кажете за първия път, когато Матей – последователят на Исус – осъзнава, че неговият Приятел и Учител е наистина Божи Син? Бихте ли имали въпроси към човека, който е видял Исус да умира на кръста или да излиза от гроба отново жив?

Бихте ли искали да чуете историята за това как човек като вас е разбрал, че наистина има Бог, Който го обича? А самите вие ще имате ли история, която да споделите с другите?

Въпроси към Бога

Не забравяйте най-невероятната част от сцената, описана в Откровение. Бог сваля града Си от небето на земята, така че да може завинаги да живее тук с хората.

Бог ще живее в съседство с вас!

Колко въпроси ще имате към Исус?

Какво се е случило с Луцифер? Как е станал толкова гневен, толкова непокорен? Може да се наложи Исус да отговори на тези въпроси през сълзи. Може би на тези тъжни въпроси ще получим отговори по време на хилядата години в небето, така че да няма сълзи на новата земя.

Ще помолите ли Исус да ви разкаже повече за сътворението на земята? Може би ще ви обясни как я е балансирали толкова прецизно – не прекалено близо до Слънцето, но не и прекалено далече. Как дава на Земята достатъчно атмосфера за запазване на живота, но не толкова много, че да е твърде горещо. Как отново и отново използва същия модел ДНК за живот, как когато прави някаква малка промяна в нишките, добавя съвсем различни форми на живот.

Сигурно ще имате въпроси относно любимите Му същества – хората. Дали лично планира всички вариации на кожата, косата и цвета на очите? Дали е знаел колко различни ще сме един от друг?

Можете да попитате Исус за специалните дарби. Как да бъдем едновременно и логични, и творчески настроени? Колко важно е за Исус да имаме свободна воля? Или можете да Го попитате как най-добре да отразяваме Неговия образ.

Неговият отговор на този въпрос може лесно да се отгатне: „Чрез способността ви да се обичате един друг“.

И рано или късно трябва да Го попитаме: защо толкова много ни обичаш?

„Защото вие сте Мои деца. Аз съм ви създал, за да мога да бъда с вас. И ще направя всичко, за да мога да бъда с вас.“

Заклучение

Писателите на Библията, опитващи се да опишат последните дни от земната история, небето и новата земя, понякога използват думи, които почти не ни звучат разумно. Те се опитват да разберат нещо, което едва успяват да зърнат – нещо отвъд способността им да разберат. Могат само да изразят това, което небето означава за тях или какво би означавало за техния народ.

Можем само да си представим онези времена и онези места. Хората са изключително затруднени да схванат смисъла на вечността или на живота без болка и смърт. Ние сме толкова ограничени от това, което знаем – от това, което сме преживели.

Но това, което ни предстои в Божието небе, е наистина отвъд въображението. Както се казва в Библията в Първото послание на апостол Павел до коринтяните: „Каквото око не е видяло и ухо не е чуло, и на човешко сърце не е дохождало, всичко това е приготвил Бог за тия, които Го любят” (1 Коринтяни 2:9).

НОВ НАЧИН НА МИСЛЕНЕ

Започнахме това пътуване с поглед нагоре към звездите. Излезте отново навън, ако можете. Погледнете небето още веднъж. Без значение колко звезди ще видите, вече знаете, че има много повече, които не могат да се видят. Много, много повече!

По същия начин може би тази книга ви е накарала да мислите какво друго може да има там, навън, което не се вижда. Фактът, че не се виждат всички звезди, когато погледнете нагоре, не означава, че не са там. Фактът, че Бог не се вижда, когато се взирате в небето, не означава, че не съществува, когато затворите очи и се помолите.

Ясно е, че нашият свят е изпълнен с невероятни създания. Способността им да оцеляват и да се възпроизвеждат е толкова забележителна, че трудно може да се повярва, че биха могли да съществуват в резултат на случайността. Но възможностите на хората са много по-впечатляващи. Свободната ни воля, креативността ни, способността ни да решаваме задачи, да говорим и да слушаме – това са уникални качества в този свят. Тези „подаръци“ са позволили хората да изградят цивилизации, да създават изкуство и музика, дори да стигнат с ракета до Луната!

Може би идеята, че Бог ни е дал тези подаръци, е нова за вас. Тя наистина променя начина, по който гледаме на света. Сега може би разбирате, че хората трябва да се грижат за околната среда. Може би разбирате, че е нужно да се грижим един за друг.

Имайки Бог като част от представата ни за света, можем да обясним защо се случват лоши неща. Попадали сме в капана на бунта, на войната против Бога. Преживяваме болки, тъга и смърт. Но тази представа също обяснява, че това не е животът, който е трябвало да имаме. Бог не ни е създал за това.

Съзнанието, че Бог има план да ни избави от бунта на греха, променя и начина ни на мислене. Това не пречи да ни се случват лоши неща, но ни помага да живеем с болката. Когато загубим любим човек в смъртта, можем да се държим за обещанието, че един ден отново ще го видим в Божието небе.

Този нов начин на мислене дава отговор на големите въпроси – нещо, което еволюцията не успява да направи.

- Защо сме тук? Защото Бог е създал уникален вид същества – хората.
- Къде отиваме? В края ще живеем с Бог завинаги.
- Какво се случва, когато умрем? Чакаме обещаното възкресение.
- Защо има толкова много страдание в света? Защото сме паднали в капана на бунта. Но това скоро ще приключи.

Не сте ли доволни да знаете, че има отговори на въпросите ни, че има план зад кулисите на света? Не сте ли доволни да знаете, че Личността, съставила този план, е загрижена за вас?

Наричам ви приятели

Едно от най-невероятните неща, казани от Исус, е записано в Библията в Евангелието според Йоан. Последната вечер преди да бъде арестуван и заведен до лобното Си място, Исус има специална вечеря с близките Си последователи. Той говори с тях за Своето царство – какви хора ще бъдат в него – и за съвършения свят, в който един ден иска да живеят.

„Обичам ви - им казва Той, - както Отец Ме обича. Аз опазих заповедите на Моя Отец, последвах Неговия план за Мен, затова оставам в Неговата любов. Ако слушате заповедите Ми - ако вървите по пътя, който съм ви показал, – тогава ще останете в Моята любов. Казвам ви това, за да имате радостта, която Аз имам, възможно най-голямата радост.“

И тогава Той повтаря нещо, казано по-рано през нощта. Всъщност то е толкова важно за Него, че през онази вечер го казва три пъти: „Това е Моята заповед, да се любите един друг, както Аз ви възлюбих“ (Йоан 15:12).

Сигурно чувате много християни да говорят за грешките на другите хора. Можете да ги чуete да говорят колко нечестиво и греховно е обществото и как всеки трябва да се промени. Те може би са прави - може би нещата наистина се нуждаят от промяна. Но ако не говорят за грижите за хората около тях – особено тези, които се нуждаят от помощ, – всъщност не следват Исус.

По време на нашата дискусия за сътворението говорихме за това как Бог е дал на хората специални подаръци - свободна воля, креативност и способност за общуване. Казахме, че Той е направил тези неща, защото държи на взаимоотношенията. Иска да общува с хората, които е създал.

Сега ще видим какви отношения Бог иска да има. Той не търси слуги, които да се учат да изпълняват заповедите Му, или роботи, които автоматично да се подчиняват на всяка Негова команда. Чуйте какво казва Исус на Своите последователи през онази нощ:

„Вие сте Ми приятели, ако вършите онова, което ви заповядвам. Не ви наричам вече слуги, защото слугата не знае що върши господарят му; а вас наричам приятели, защото ви явявам всичко, що съм чул от Отца Си“ (Йоан 15:14, 15).

Приятели! Исус иска Неговите последователи да Му бъдат и приятели. Той създава хората, за да има повече същества, които да са щастливи, любопитни, грижовни, любящи, приятели! Той не създава по-интелигентна или говореща маймуна. Създава нещо специално, нещо уникално в цялата Вселена.

Отвъд въображението

Спомнете си разходката из Вселената, която предприехме. Можем ли да вярваме, че същата Личност, създала 175 милиарда галактики във Вселената, се интересува от това, което се случва на това малко скалист парче, което обикаля около някаква си невзрачна звезда? Ако наистина в галактиката Млечен Път има милиарди планети, кое прави специална точно тази планета?

Би било повече от невероятно, ако Личност, която може да мисли толкова мащабно, изобщо ще мисли за хората. Би било изумително, ако Създателят Бог с толкова много сила би разработил план за спасяването на хората, в случай че се разбунтуват. А ето и най-невъобразимото: Бог не само че има план да спаси хората – лично Той става скромнен човек, за да го направи.

Исус не идва на земята само за да оправи бъркотията или да научи непослушните хора отново да различават доброто от злото. Той не идва само за да намери повече последователи или да направи Своята църква от вярващи по-голяма от всякога.

Богът на Вселената - толкова голяма, че дори не можем да започнем да я разбираме - идва, за да намери приятели и да им покаже обратния път към щастието.

Исус не иска същества, които само се подчиняват на инструкциите. Исква последователи, които разбират защо е дошъл на земята и защо животът по Неговия начин е единственият вариант за истински радостен живот. Последователите

Му, разбиращи тези неща, не биха били последователи, а по-скоро приятели.

Той и днес все още иска това. Исква да ни научи как да отворим сърцата и умовете си, така че в края да може да ни нарича приятели.

Е, как стоят нещата при вас? Това пътуване даде ли ви нещо ново, над което да мислите? Ако новото семенце на мисълта е пуснало корени, отворете сърцето си и научете повече.

Ако Вселената около нас е твърде голяма, за да може да се измери, ако чудесата на живота са твърде фантастични, за да се обяснят, то любовта на Бог към всеки един от нас е наистина отвъд въображението.

Грандиозната История на Библията

Когато някой ви попита за какво говори Библията, но вие трудно намирате отговор, понеже мислите, че тя е сборник с твърдения и стари истини, в които трябва да вярвате, или пък е списък с грехове, от които трябва да бягате – тогава следващите страници са точно за вас. Със сигурност ще промените своето виждане за Святата книга.

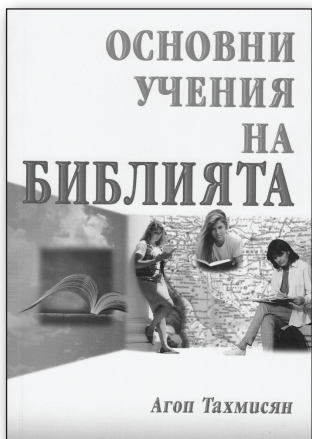
☑ Като вярващи бързо ще се съгласим, че Божието откровение е базата за разбиране на Истината, която не можем да достигнем нито с разума, нито с опита си. Но как да го разбирате? И защо Библията е важна?

☑ Случвало ли се е Господ да ви казва нещо, което трябва да чуете, а вие да се правите на глухи? Оказва се, че Божието слово е „по-остро от всеки двустърган меч“ – разкрива това, което не желаем да се разкрива, и прониква там, където предпочитаме да си остане скрито.

☑ Дали Библията осветява пътя ни, за да стигнем до някаква определена цел и да не я пропуснем? Със сигурност, защото ни дава сила, мотивация и мъдрост, която извира от специален благодатен Източник извън нас.

☑ Чувствате ли, че във вашия личен, семеен или църковен живот не всичко е такова, каквото трябва да бъде? Тогава прочитът на Библията като една грандиозна история е онова, което Бог е приготвил точно за вас! Чрез нея ще ви се отворят хоризонти, за които може би дори не сте мечтали!

Библията може да се превърне за всички нас в прекрасна „катедра“, в която се срещаме с Исус, с Отец и със Светия Дух. Нека тя да ни отвори нови хоризонти в разбирането за Божия характер, за да можем в общността, където се издига вярата в Христос, да бъдем благословение и помощ за хората, които все още не Го познават!

ОСНОВНИ УЧЕНИЯ НА БИБЛИЯТА

Агоп Тахмисян

Библията е най-скъпоценният дар, даден на човечеството. Всъщност тя е писмо от Бога лично до всеки човек, роден в този свят. От възприемането на нейните учения зависи вечната ни участ. Но тя е и "дълбока вода". Не винаги от първия ѝ прочит човек успява да вникне в детайлите, разкриващи нейните истини.

Книгата "Основни учения на Библията" може да бъде Ваш добър помощник в изучаването на Свещеното Писание, за да успеете да откриете верните и удовлетворяващи отговори на най-важните въпроси на живота:

- ☒ Има ли Бог?
- ☒ Как е била създадена Библията? От кого и кога?
- ☒ Можем ли да ѝ вярваме безусловно?
- ☒ Какво казва Библията за миналото на света? А за бъдещето?
- ☒ Ще има ли действително Второ пришествие? Кога?
- ☒ Нещо повече за библейските пророчества
- ☒ Божият спасителен план за света
- ☒ Кой е най-важният въпрос за човечеството?
- ☒ Има ли ад, чистилище и рай?

И много още...

Вече над три десетилетия авторът на тази книга се занимава с аналитично изследване на Библията и нейните учения. Изнесъл е стотици лекции и беседи на библейска, морално-етична, здравна и научна тематика. Автор е и на редица научно-богословски статии и книги.

**ХРИСТИЯНСКА
ОНЛАЙН ТЕЛЕВИЗИЯ
HOPE CHANNEL**

**www.sdabg.tv
www.hopetv.org**

**ПОРЪЧКИ
ЗА КНИГИ И БИБЛИИ**

Издателство НОВ ЖИВОТ

Гр. София – 1839
Кв. Враждебна, ул. Осма № 49
Тел. 02/840 62 53

**www.newlife-bg.com
order@newlife-bg.com
newlife@newlife-bg.com**

**ДИСТАНЦИОННО
БИБЛЕЙСКО УЧИЛИЩЕ**

**Безплатни
кореспондентни
и интернет курсове**

**GSM: 0882 506 036
www.izuchavai.me**

**kbk@abv.bg
Пощенска кутия 56
9010 Гр.Варна – 10
052/ 611 449**

**ХРИСТИЯНСКО
РАДИО**

**„ГЛАСЪТ НА
НАДЕЖДАТА“**

**Всекидневни предавания на
български език, които могат
да бъдат слушани в Интернет**

**www.awrbg.org
www.awr.org**

**А също и на честота
5975 kHz (49 м KB) -
сутрин 6:00 – 6:30
6100 kHz (31 м KB) -
вечер **18:00 – 18:30****

**За изучаване на Библията
или за повече информация се свържете с
Църквата на адвентистите от седмия ден
във вашето населено място.**